

ЗВЯЗДА

11 ЖНІўНЯ 2011 г.
ЧАЦВЕР
№ 151
(27015)
Кошт 750 рублёў

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

ВЫДАЁЦЦА 39 ЖНІўНЯ 1917 г.

АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА ў БЛІЖЭЙШЫХ ДНІ НАВЕДАЕ 3 ВІЗІТАМІ КАЗАХСТАН І КАТАР

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 11 жніўня накіруецца з візітам у Рэспубліку Казахстан, дзе на працягу бліжэйшых некалькіх дзён адбудуцца неформальныя сустрэчы і неформальны саміт кіраўнікоў дзяржаў АДКБ. Аб гэтым БЕЛТА паведамілі ў прэс-службе беларускага лідара.

Плануецца, што ў ходзе перагавораў будучы абмеркаваны актуальныя пытанні міжнароднага парадку дня, а таксама сітуацыя на прасторы АДКБ.

Пасля завяршэння работ у Казахстане Аляксандр Лукашэнка зробіць афіцыйны візіт у Дзяржаву Катар.

Курсы замежных валют, устанавленыя НБ РБ з 11.08.2011 г. (для БН разлікаў)		Курсы замежных валют для беларускіх разлікаў (Цэнтральны банкі)	
1 долар ЗША	2 010,00	1 чэшская крона	29,10
1 еўра	2 200,37	1 польскі злоты	1 752,48
1 латвійскі лат	10 136,57	1 расійскі рубель	170,95
1 літоўскі літ	2 083,16	1 украінская грыўня	627,95
		USD	29,3065
		10 UAH	36,7042
		10000 BYR	58,4843
		EUR	42,0285

АКЦЭНТ — НА ЯКАСЦЬ

Прэм'ер-міністр Беларусі Міхал Мясніковіч запатрабаваў павысіць якасць і канкурэнтаздольнасць тэхнікі, што выпускаецца ААТ «БелАЗ». Адпаведнае патрабаванне ён агучыў учора ў час наведвання прадпрыемства, перадае БЕЛТА.

«Калі не прымаць меры, то ў 2012 годзе і наступных гадах БелАЗ страціць свае канкурэнтаздольныя якасці», — лічыць прэм'ер-міністр. Паводле слоў Міхала Мясніковіча, прадукцыя, што выпускаецца БелАЗам, сёння не нааго адрозніваецца па кошце ад замежных канкурэнтаў. «Калі раней гэта было два разы і больш, то цяпер гэта адрозненне 15-20 працэнтаў», — канстатаваў ён. Акрамя таго, беларуская кар'ерная тэхніка крыху ўступае імпортным аналагам і па якасці.

«Калі вы не перастроіцеся ў гэтым годзе, то ў 2012 годзе рынкі зоймуць іншыя — амерыканцы, японцы», — сказаў прэм'ер, ставячы задачу перад кіраўніцтвам прадпрыемства. Тры гады Міхал Мясніковіч адзначаў, што ў 2009 годзе попыт на кар'ерную тэхніку быў вельмі малы, яе ніхто не купляў, у 2010 годзе пачалося некалькіх ажурыленне на рынку, а ў бягучым годзе вырас попыт на цяжкую тэхніку. Менавіта на гэты і павінны арыентавацца айчыныя вытворцы. «Асноўнымі канкурэнтнымі паказчыкамі павінны быць цэна, якасць і сэрвіс», — падкрэсліў ён. Важна не толькі развіваць вытворчасць кар'ерных самазвалаў, але і нарошчваць аб'ёмы запчастак да гэтай тэхнікі. «Усе проста абураны тым, што не хапае запчастак. Калі іх не будзе, рынак проста згорнеца. І гэта важна ўлічваць», — дадаў кіраўнік урада.

«СПОРАЎСКІЯ СЕНАКОСЫ» ВІЗНАЧЫЛІ ЛЕПШЫХ

У Бярозаўскім раёне прайшоў чарговы чэмпіят па ручным сенакашэнні «Спораўскія сенакосы».

За гонар называцца лепшымі касцамі змагалася восем камандаў, па два чалавекі ў кожнай. Надвор'е на гэты раз паспрыяла ўдзельнікам спаборніцтва, дзень выдаўся сонечны. А ўчасткі для касбы, як заўсёды, выбраліся складанымі. Дыстанцыя трэба было іці, як мінімум, па калена ў ваде. Барацьба была напружанай, але чэмпіят ёсць чэмпіят, ён заклікае вызначыць лепшых. Першае месца заняла каманда з Бярозы — «Картузкіне», другое — касцы з заказніка «Выганшчанскі», трэцяе — супрацоўнікі СПОРАЎСКАГА ЗАКАЗНІКА. У індывідуальным першынстве лепшымі прызнаны Васіль Новік, другім — Віктар Здановіч, абое з «Картузкіна», трэцяе месца заняў Ілья Ярмаловіч, работнік «Выганшчанскага».

Сёлета арганізатары заснавалі шэраг спецыяльных прызоваў за ўдзел у гэтым цікавым спаборніцтве. Так, мінчане атрымалі прыз як самая яркая каманда, а касцы з грамадскай арганізацыі «Ахова птушак Бацькаўшчыны» — за волю да перамогі. А вось прыз глядацкіх сімпатый аднадушна аддалі экалагі з Германіі Анет Тыле. Мініўчаноў дзюрыччу не спужалі ні цяжкае, ні боты 44-га памеру, якія ёй давялося абуць.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

«Хатняя ферма» маладога заатэхніка

СКОНЧЫўШЫ аграрны каледж, Алена Мінін прыехала ў вёску Кукава працаваць заатэхнікам-селекцыянерам. СВК «Дубнякі» выдзеліла маладой спецыялісту асобны дом на адной з новых вуліц аграгарадка. Цяпер Алена працягвае завочнае навучанне ў Гродзенскім аграрным універсітэце. А ў знак сваёй прыязнасці да абранай прафесіі калекцыянуе фігуркі рагуль. Ганцавіцкі раён.

Конкурсны управляючы КДУП «Сморгонскі завод пищевых продуктов» — УП «ДжиЭс плюс» (WWW.gsplus.by) — ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ 14.09.2011 г. в 12 ч. 00 мин. по адресу: г. Минск, ул. Скрыганова, 6/3, оф. 2304 ПОВТОРНЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ АУКЦИОНА (на повышение начальной цены) по продаже имущественного комплекса завода единым лотом, в состав которого входят следующие капитальные строения и имущество:

ЛОТ № 1: Цех сухого картофельного пюре, трансформаторная, проходная галерея — 4113,3 кв. м; Картофельохранилище № 5 — 2608,1 кв. м; Канализационная насосная станция № 2 — 124,4 кв. м; Приемник картофеля — 379,7 кв. м; Очистные сооружения дождевых вод — 138,8 кв. м; Насосная станция второго подъема — 194 кв. м; Насосная гидротранспортных вод — 30,2 кв. м; Отстойник гидротранспортных вод — 2662,5 кв. м; Весовая 25 тонн — 108,6 кв. м; Приемник картофеля № 2; Резервуары с фильтрами; Пожарный резервуар № 2 об'ёмом 305 куб. м; Склад — 1081,9 кв. м, с кирпичным карамельным цехом, кирпичным соковым цехом, террасой; Квасильно-засолочный пункт — 328,2 кв. м; Квасильно-засолочный пункт — 823,7 кв. м; Навес для хранения сырья — 388 кв. м; Весовая 10 тонн — 55,4 кв. м; Котельная — 792 кв. м; Консервный цех — 3759,7 кв. м; Теплица — 262,2 кв. м; Административное здание — 720,1 кв. м; Гараж для машин — 424,3 кв. м, с эстакадой; Склад готовой продукции сушильного цеха — 523,4 кв. м, с навесом; Пристройка к сушильному цеху с навесом — 584,8 кв. м; Кузняца — 11,3 кв. м; Установки для мазутооснабжения — 81,6 кв. м; Склад ГСМ № 2 — 412 кв. м. Пожарный резервуар № 1 об'ёмом 305 куб. м; Емкость — 41,6 кв. м; Емкость — 135,9 кв. м; Емкость — 52,6 кв. м; Емкость — 85,2 кв. м; Емкость — 40,6 кв. м; Пожарное депо — 264,6 кв. м; Мазутонасосная — 23,6 кв. м; Покрытия, Канализационная сеть, Линии электропередачи, Тепловые сети, Водопроводная сеть, Мазутопровод, Зеленые насаждения (плодоносящие яблони), Ограждения, Трансформатор ТМН 4000/35/6.

Начальная цена лота № 1 составляет 2 095 320 000 рублей. Задаток составляет 209 532 000 рублей. Шаг торгов составляет 104 766 000 рублей.

Имущественный комплекс расположен в Гродзенской области, Сморгонский район, д. Соли, ул. Социалистическая, 54 на территории общей площадью 17,1972 га, разделенной на три земельных участка. Через территорию проходит действующий участок железной дороги. Имеется электричество, водоснабжение и газовое отопление практически всех зданий.

В сети Интернет более подробная информация с планом застройки территории завода, имеющихся сетей, иной информации на: <http://gsplus.by/blocks/posts/130/>

Прием заявок по адресу: г. Минск, ул. Скрыганова, 6/3, оф. 2304 с даты настоящей публикации до 13.09.2011 г. с 9.00 до 18.00, здесь же ознакомление с составом лота и др. сведениями, формой заявки, договора и др. документов. Телефон в г. Минске: 8(017)2046870. Оплата задатка производится с даты настоящей публикации до 13.09.2011 г. на р/с КДУП «Сморгонский завод пищевых продуктов» № 3012205980013 в ОАО «Беларгпромпанк» отд. в г. Сморгонь, код 460, УНП 590340550.

Победителем признается участник торгов, предложивший наиболее высокую цену приобретения имущественного комплекса по сравнению с предложениями других участников. Заключение договора купли-продажи имущественного комплекса осуществляется в течение 10 рабочих дней со дня проведения торгов. Победитель торгов в течение 30 календарных дней со дня заключения договора купли-продажи оплачивает цену за минусом внесенного задатка. Участникам, не признанным победителями, задаток возвращается в безналичной форме в течение 5 банковских дней и момента утверждения протокола об итогах торгов. Способ уведомления участников об итогах торгов: в день торгов, публично.

В случае заявки одного участника на аукцион ему будет предложено приобрести выставленный лот № 1 по начальной цене плюс 5 (пять) процентов.

Продпрыемства «Крычаўцэментнашыфер» ЗАВОД-ГІГАНТ ПРАЦУЕ, ЗАВОД-ГІГАНТ БУДУЕЦЦА

«ЗНАЙСЦІ» нас даволі проста. Убачыце з чыгуначнага вакзала высачыныя трубы — вось і кроцце туды», — патлумачылі нам па тэлефоне на заводзе «Крычаўцэментнашыфер», зразумела, перад нашым візітам на прадпрыемства. Мы і пакрочылі. І трапілі ў самы шты не ёсць батанічны сад. Ну, калі і не ў зусім батанічны, то ў сапраўдны аранжарэй з іх багатым духмяным шматквеццем — ружамі, лілеямі, рамонкамі — дакладна. Шчыра скажаце, такога багацця кветак, якія займалі вялізную плошчу вакол будынка заводкіраўніцтва, у якіх ён проста патапаў, мы раней, перад падобнымі ж адміністрацыйнымі ўстановамі, не сустракалі, хоць многім нельга адмовіць у адпаведных памкненнях. Нават сталічны спецыялізаваны «Зелянбуд» у гэтым плане насамрэч уступае. Зразумела, фотакарэспандэнт тут жа расхачліла свой апарат (не была б яна фотакарэспандэнтка да гэтых жваўчых і ініцыятыўных ініцыятыў, і зразумела, ён жартавуў. Але мы ўжо паспелі прыйсці да адназначнай высновы: калі гэтак прыгожа, у кветках, жыццё — значыць, няблага жывуць...

так бы мовіць, грывасы свабоднага рынку: нехта робіць, а нехта на гэтым зарабляе. Напэўна, такая свабода нам абсалютна не патрэбная. У тым ліку, вядома, і для спажыўца. Пры гэтым тут жа варта дадаць: разам з цэнавымі абмежаваннямі адносна «Крычаўцэментнашыфера» дзейнічае і ранейшая сістэма розных квот і размеркавання яго прадукцыі. І калі гэтую сістэму ў дачыненні да ўнутранага рынку яшчэ некая

На прадпрыемстве ўзводзіцца новая вытворчасць.

На дзеючай вытворчасці.

Генеральны дырэктар прадпрыемства «Крычаўцэментнашыфер» Мікалай ДУДЫКА.

тым, да чаго гэта прыводзіць? Напрыклад, не так даўно на заводзе амаль што месяц працягла яго шыферная вытворчасць: нельга было купіць такі аб'ёмны для яе кампанент, як абзэст. Абмежаванні паставак свайго асноўнага прадукту. Так, у 2009 годзе было выпушчана 1456 тысяч тон цэменту, летас — 1526 тысяч тон. Працуюць на заводзе з апрадэжваннем мінулагадні тэмпа росту і цяпер. А таксама варта нагадаць: некалі першапачатковыя магутнасці Крычаўскага завода былі розныя ўсяго на 130 тысяч тон за год. Што садзейнічала і садзейнічае нясмысленаму росту яго вытворчасці (дарэчы, яшчэ колькі гадоў таму ўвогуле ішлі размовы пра вычэрпванне далейшых магутнасцяў завода)? Безумоўна, у першую чаргу няясныя мадэрнізацыя вытворчасці. Найбольш буйны тэхнічны праект рэалізаваны на прадпрыемстве ў 2008 годзе — тут на месцы дзвюх са-

сродкаў...». Карацей кажучы, вось такі шэраг аб'ёмных вынікаў спецыялісты, хоць ехалі мы на прадпрыемства, скажам так, выцягнулі да таго, каб знайсці пазітыўны дэталі: маўляў, нягледзячы на цяперашнія відэакарэспандэнтыя працы з цэмантам, апошні ўсё ж такі будзе. І ў поўным аб'ёме.

І тым не менш і сапраўды будзе. Нягледзячы на тры гады абставіны, прадпрыемства ўпаўнаважана, з года ў год, нарошчвае выпуск свайго асноўнага прадукту. Так, у 2009 годзе было выпушчана 1456 тысяч тон цэменту, летас — 1526 тысяч тон. Працуюць на заводзе з апрадэжваннем мінулагадні тэмпа росту і цяпер. А таксама варта нагадаць: некалі першапачатковыя магутнасці Крычаўскага завода былі розныя ўсяго на 130 тысяч тон за год. Што садзейнічала і садзейнічае нясмысленаму росту яго вытворчасці (дарэчы, яшчэ колькі гадоў таму ўвогуле ішлі размовы пра вычэрпванне далейшых магутнасцяў завода)? Безумоўна, у першую чаргу няясныя мадэрнізацыя вытворчасці. Найбольш буйны тэхнічны праект рэалізаваны на прадпрыемстве ў 2008 годзе — тут на месцы дзвюх са-

старэльых печуў уведзена новая тэхналагічная лінія па абляванні клінкера (клінкер — гэта і ёсць асноўны прадукт цэментнай вытворчасці, які ў далейшым застаецца размацоць, а ў выніку атрымаецца цэмент). Гэта тэхналагічная лінія на заводзе — трэцяя па ліку, і найбольш сучасная, з поўнаасонаў аўтаматызаваным і камп'ютарызаваным кіраваннем усяго тэхналагічнага працэсу. Каб лепш уявіць маштабы праведзенай рэканструкцыі і ўвогуле — маштабы самой вытворчасці «Крычаўцэментнашыфера», трэба ўявіць галоўны элемент адзначанай лініі — печ, у якой і фарміруецца, абляваецца клінкер. А печ уяўляе сабой трубу даўжынёй 170 метраў і дыяметрам ад 4,5 да 5 метраў з розных прэстыжных конкурсах і выстаўках (адпаведнымі дыпломамі амаль поўнаасонаў застаўленыя заводскі музей). Пералічым некаторыя з гэтых дыпломаў і ўзнагарод: у 2004 годзе «Крычаўцэментнашыфер» стаў лаўрэатам прэміі ўрада краіны за дасягненні ў галіне якасці; у 2007 годзе пацвердзіў гэтак жа званне; прадпрыемства практычна з часу заснавання адпаведных конкурсаў штогод становілася лаўрэатам конкурсаў «Лепшыя тавары Беларусі», «Лепшыя тавары Рэспублікі Беларусь» на рынку Расійскай Федэрацыі, «Лепшы будаўнічы прадукт года». Генеральны дырэктар «Крычаўцэментнашыфера» Мікалай Дудыка адзначае:

— Нам не сорамна прапанаваць сваю прадукцыю.

З 1 студзеня 2012 года будзе спрощаны парадак утылізацыі кінутых аўтамабіляў

У Беларусі з 1 студзеня 2012 года будзе спрощаны парадак утылізацыі кінутых аўтамабіляў. Адаведны ўказ № 348 «Аб мерах па арганізацыі збору, захованню неэксплуатуемых транспартных сродкаў і іх далейшай утылізацыі» Прэзідэнт Беларусі падпісаў 9 жніўня, паведамліў БЕЛТА ў прэс-службе кіраўніка дзяржавы.

Прыняцце дакумента абумоўлена неабходнасцю заканадаўча рэгулявання арганізацыі заховання і збору неэксплуатуемых транспартных сродкаў для далейшай іх утылізацыі.

Указам прадугледжваюцца крытэрыі, па якіх транспартны сродка падлягае утылізацыі; парадак выяўлення такіх транспартных сродкаў і ўстаноўленне іх уласнікаў; стымуляванне або прымуся ўласніка ўтылізаваць неэксплуатуемы транспартны сродка; арганізацыя збору неэксплуатуемых транспартных сродкаў, якія падлягаюць утылізацыі.

Функцыі па выяўленні транспартных сродкаў, якія падлягаюць утылізацыі, і ўстаноўленню іх уласнікаў ускладаюцца на мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы. У той жа час гэта не выключае дэлегавання паўнамоцтваў або стварэння спецыялізаванай арганізацыі. Паводле інфармацыі абліяванкам, утылізацыя падлягаюць каля 4,5 тым. транспартных сродкаў, якія выйшлі са строю (не эксплуатауюцца) і якія заховаюцца на землях агульнага карыстання населеных пунктаў, прыдамавых тэрыторыях, дварах і прылеглых тэрыторыях.

Паколькі утылізацыя гэтых транспартных сродкаў прадугледжвае або іх перапрацоўку, або далейшае выкарыстанне ўладальнікам (прычым гэта выкарыстанне не павінна быць звязана з удзеям транспартнага сродку ў дарожным руху), такія дзеянні магчымыя толькі пры умове зняцця транспартнага сродку з дзяржаўнага ўліку ў ДАІ.

Па гэты прычыне ўказам прадугледжана, што ўласніку транспартнага сродку накіроўваецца паведамленне аб неабходнасці вывезці транспартны сродка, а таксама паведамленне аб магчымасці прымянення прымусовага перамяшчэння і размяшчэння транспартнага сродку на ахоўную станцыю. Уласніку тлумачыцца парадак заховання, зняцця з ўліку і утылізацыі, а таксама адмовы ад права ўласнасці на транспартны сродка. Такія тлумачэнні будзе таксама давацца пры пастаноўцы транспартнага сродку на дзяржаўны ўлік у паддзязяленнях ДАІ МУС, а таксама Міністэрствам прамысловасці, мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі ў рамках мэрарпрыемстваў прыродаахоўнай накіраванасці, звязаных з выкарыстаннем дургасных рэсурсаў.

У выпадку непрыняцця ўласнікам транспартнага сродку мер па яго перамяшчэнні на ахоўную станцыю на працягу месяца з дня атрымання паведамлення аб магчымасці прымусовай эвакуацыі транспартнага сродку складаецца акт па ўстаноўленай форме і ажыццяўляецца прымусовае перамяшчэнне транспартнага сродку на ахоўную станцыю, аб чым неадкладна інфармуецца яго ўласнік. На працягу трох месяцаў ён мае права запатрабаваць вярнуць тэхніку, пры гэтым ён павінен кампенсаваць затраты, звязаныя з прымусовым перамяшчэннем і захоўваннем транспартнага сродку. Таксама ён абавязаны пакрыць гэтыя затраты ў выпадку, калі ім такога патрабавання ва ўстаноўлены тэрмін не з'явілася.

Пры адсутнасці на працягу трох месяцаў ад уласніка патрабавання аб вяртанні транспартнага сродку мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы накіроўвае ў суд заяву аб прызнанні транспарту безгаспадарчым і перадачы ва ўласнасць адміністрацыйна-тэрытарыяльнай адзінкі, а таксама аб кампенсацыі затрат, звязаных з прымусовым перамяшчэннем і захоўваннем неэксплуатуемага транспартнага сродку. Пры гэтым прапаноўваецца вызваліць мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы ад дзяржаўнай пошліны за падачу ў суд названых заяў.

Пры неамагчымасці вызначэння ўласніка кінутых транспартных сродкаў кампетэнтны орган ажыццяўляе прымусовую эвакуацыю такіх транспартных сродкаў і захоўванне іх на ахоўнай станцыі, забяспечвае набыццё права ўласнасці на іх ва ўстаноўленым заканадаўчымі актамі парадаку і далейшую іх утылізацыю. Даходы ад утылізацыі залічваюцца ў адпаведны бюджэт кампетэнтнага органа.

Указ уступае ў сілу з 1 студзеня 2012 года.

ГАРАДОК ДЛЯ МІНЧАН ПАД СМАЛЯВІЧАМІ ПРАЦНУЧ УЗВОДЗІЦЬ У 2012 ГОДЗЕ

Смалявічы стануць першым горадам-спадарожнікам, дзе паселіцца мінчане, якія маюць патрэбу ў паліпашчым жыллівым умоў. Заказчыкам на забудову тэрыторыі амаль у 600 гектараў, якая прылягае да цэнтравісяці Смалявіч, стала ГТА «Мінскбуд». Цяпер завяршаецца прапрацоўка архітэктурнага праекта.

Вольга ЖАРЫНА, «Мінск—Навіны».

ПАДАРАЖАННЕ БУДАЎНІЦТВА ЖЫЛЛЯ ДЛЯ ЧАРГАВІКОЎ СЁЛЕТА БУДЗЕ НЯЗНАЧНЫМ...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Разглядаючы перспектывы на наступны год, Анатоль Нічкасаў адзначаў, што кошт будаўніцтва жылля нават для чаргавікоў у нацыянальнай валюце павялічыцца. Аднак такое падаражанне будзе абавязкова плаўным і ў межах эканамічна абгрунтаваных параметраў.

Плэнам чынам на кошт будаўніцтва камерцыйнага жылля паўпільваецца змяненні на сталічным другасным рынку жыллёвай нерухомасці, дзе назіраецца ўпэўненае патапненне. Паводле інфармацыі міністра, летась сярэдні кошт будаўніцтва квадратнага метра жылля па лініі долевага будаўніцтва склаў прыкладна 1500 долараў. Цяпер ён панамінуўся да 1000, а ў асобных рэгіёнах — нават да 600—700 долараў.

Разам з тым, далёка не ўсе камерцыйныя арганізацыі жыллёвай сферы цалкам падтрымалі ідэю

стрымлівання павелічэння кошту будаўніцтва жылля. Яны падлічылі, што кошт замежных камплектуемых за апошні час павялічыўся ажно ў 2—3 разы, а імпартністасць у камерцыйным будаўніцтве дасягае 20—30 працэнтаў. Менавіта таму асобныя арганізатары спрабуюць вызначыць кошт будаўніцтва жыллёвага квадрата не на ўзроўні 5—7 мільянаў, а часам да 9—10 мільянаў рублёў. Анатоль Нічкасаў упэўнены, што камерцыйныя структуры павінны ў сённяшніх умовах перагледзець долю свайго прыбытку ў бок павяшчэння. Іншкі спажывец пачне масава адмаўляцца ад дарагога будаўніцтва і рынак камерцыйнага жылля пачне звужацца.

Міністр адзначаў станоўчыя вынікі знешнеэканамічнай дзейнасці будаўнічай галіны за першае пўгоддзе, бо экспарт паслуг павялічыўся на 13 працэнтаў і дасягнуў аб'ёму 11,7 млн долараў.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

АНГЛІЙСКАЯ ПАЛІЦЫЯ ЗАТРЫМАЛА БОЛЬШ ЗА 760 ЧАЛАВЕК ПРАВАХОЎНІКАМ ДАЗВОЛІІ ВЫКАРЫСТОЎАЦЬ БРАНДЭЙСКОЎІ І ГУМОВЫЯ КУЛІ

Паліцыя англійскіх гарадоў у сувязі з вучлівымі беспарадкамі ў ноч на 10 жніўня здзейсніла больш за 450 затрыманняў. У прыватнасці, больш за 80 чалавек былі затрыманы ў Лондане і больш за 370 — у іншых гарадах.

Вуліцы сталіцы патрулявала вялікая колькасць паліцыянтаў, у тым ліку дадаткова падцігнутыя сюды адмысловыя падраздзяленні па барацьбе з беспарадкамі. Паведамляецца, што паліцыі дазволілі выкарыстоўваць гумовыя кулі для разгону маршэраў.

У Вост-Бромвічы каля Бірмінгема хулігані падпалілі некалькі аўтамабіляў. У цэнтры Манчэстара было разгромлена і спалена некалькі крам. У прыгарадзе Манчэстара Сафардзэ падвергся нападзе тэлеаператар «Бі-бі-сі», які здымаў дзеянні пагромшчыкаў. Натопў хулігану перавярнулі ў падпалі ў ліку іншых і аўтамабіль здыманай групы.

Як паведамляе Sky News са спасылкай на афіцыйныя звесткі Скотланд-Ярда, у Лондане з моманту пачатку беспарадкаў было арыштавана 768 чалавек. Многім затрыманым прад'яўлены абвінавачванні ў разбойных нападзах, крадзяжах і незаконным захоўванні зброі.

Брытанскай паліцыі дазволена выкарыстанне брандэспойтаў для разгону ўдзельнікаў вулічных беспарадкаў. Пра гэта, як паведамляе Sky News, 10 жніўня заявіў прэм'ер-міністр краіны Дэвід Кэмеран. Прэм'ер таксама паабяцаў даць паліцыі доступ да «лобых сродкаў», якія могуць спатрыбца ім для супрацьстаяння пагромшчыкам.

Праблемы жыццёвыя. Вялікія і малыя...

Аменавта ўсеагульная алкагалізацыя, жыллё для сіроты, суседскія войны і шмат іншага. Старшыня Магілёўскага абліяванкам Пётр Руднік 10 жніўня правёў прыём грамадзян, дзе разбіраўся з самымі рознымі праблемамі заяўнікаў.

Алкагольная шкода

Ініцыятыўная група на чале з магілёўскім урачом Міхаілам ЧыЧЭРАВІМ звярнулася да кіраўніка воласці з прапановай, якая датычыцца ўсяго грамадства.

— Мы — бацькі, якія занепакоены будучыня сваіх дзяцей у сувязі з нарастаннем алкагалізацыі, — патлумачыў Міхаіл.

Удзельнікі ініцыятыўнай групы, дзе ёсць і прафаслаўныя вернікі, лічаць, што спіртныя напоі сёння занадта даступныя. У тым ліку і па кошце. Аднак калі кошт на алкаголь абласная ўлада змяніць не можа, то ёй прапаноўваецца б абмежаваць продаж спіртных напояў.

Дарчы, некаторыя абмежаванні ў Магілёўскай воласці ўжо ёсць. Напрыклад, піва забаронена прадаваць у кіёсках і павільёнах на транспартных прыпынках, а таннае падава-агяднае віно неамагчыма набыць пасля 18 гадзін. Дарчы, рэалізацыя «чарніла» пасля абмежавання заўважна скарацілася, а менавіта гэты танны алкаголь займае ў агульнай структуры спіртнага дыяло значную частку — 40%. Цяпер у абласным упраўленні гандлю думаюць над тым, каб не прадаваць таннае віно ў час абеду.

Але ў ініцыятыўнай групе лічаць, што па прыкладзе Гомельскага абліяванкам і магілёўскай ўладаў могуць зрабіць яшчэ болей.

— Нас вельмі турбуе продаж пива ў кіёсках і павільёнах, асабліва ў вечаровы час, — кажа заяўнік. — Няхай алкаголь прадаюць толькі ў вялікіх крамах, дзе ёсць строгі кантроль і відэаназіранне. Дробную рознічную сетку трэба зусім выключыць, каб не было выпадкаў продажу пива неапаветлітым.

Прапаноўвае, безумоўна, слухная, асабліва калі ўласці статыстыку: колькасць алкаголікаў на прафілактычным ўліку павялічваецца, што, несумненна, сведчыць пра павелічэнне ўзроўню алкагалізацыі. Але ўсё ж у абліяванкам не гатовы адразу, «з п'янач», вынесці такую забарону.

У першую чаргу з эканамічнай разлікаў: сёння ў Магілёўскай воласці прадаюць пива 980 кіёскаў і шапікаў. Без алкагольнага гандлю іх прыбыткі істотна знізіцца (іхны рынкувыць знічыцца). Гэта прыкра, але такіх рэаліі: продаж спіртных напояў дзе магчымаасць дробным гандлярам выжывае. А ўлада бачыць у гэтых павільёнах і шапіках яшчэ і працоўныя месцы, і забяспечэнне жыхароў аграпрадкоў і малых вёсак надзённымі таварамі.

Таму прадаўнікі ініцыятыўнай групы спаткаюцца далучацца да спецыяльнай камісіі, якая створана ў Магілёўскім абліяванкам для выканання Дырэктывы № 1, каб з усіх бакоў абмеркаваць праблему і падрыхтаваць разуменнае ўзвжанае рашэнне. Не толькі пра абмежаванне гандлю алкаголем, але і забарону курэння на прыпынках грамадскага транспарту (яшчэ адна прапаноўва ініцыятыўнай групы).

— Мы, вядома, прыхільнікі здаровага ладу жыцця, — падкрэсліў Пётр Руднік. — Але я хачу звярнуць увагу на тое, што забаронай праблему не вырашыць. Такое мае звар'ядзе перакананне. Тут можна узгадаць і «сухі закон» ў Амерыцы, і знішчэнне вінаграднікаў пры Гарбачова, і фініш алкагольных вандроўкі ў Пецярбургу. Не хачелася б, каб у нас былі такія перагіты. Таму заклікаю ўсім да працы па прафілактыцы курэння, па развіцці культуры піцця. Трэба тлумачыць шкоду, але рабіць гэта не фармальна, а творча. Тады і плён будзе!

Грошы электрызацыя

На парадуку дна ў прыёмах грамадзян усё часцей з'яўляюцца не толькі юрыдычныя, але і грашовыя пытанні. Мажа, гэта тэндэнцыя складанага эканамічнага часу, а мажа — людзі проста вучацца лічыць грошы, і гэта нядрэнна.

Жыхары новага дома ў Магілёве звярнуліся з просьбай разабрацца з будаўнікам: ім здаецца, што ў сувязі з пераразлікамі з іх патрабавоў больш грошай за добраўпарадкаваннем, чым раней. Пры першым разборы выявілася, што патрабавоў нават меней, але спецыялісты яшчэ раз пралічач усё, каб людзі не хвалеваліся.

Справадзільцы прасіла і кіраўніца прыватнага прадпрыемства, якое брала ўдзел у рамонтах у Вялікай раённай бальніцы. Работы выкананы, але доўг у амаль 200 мільянаў рублёў так і не заплачаны. Гэта абдуццця на працягу месяца, цвёрда паабяцаў старшыня Магілёўскага абліяванкам.

Верагодна, што ў грошы ўрэшце ўпрэцца і пытанне жыхаркі Круглага. Аксана СЯНЬКОўСКАЯ вельмі эмацыянальна даводзіла да прысутных на прыёме сутнасць сваёй праблемы, бо ад яе, лічыць жанчына, залежыць не толькі камфортнае жыццё, але і здароўе яе сына.

Яна расказала, што пасля доўгіх гадоў жыцця ў інтэрнаце яны з мужам пабудавалі на зямельным участку дома. Але летась каля яго з'явілася з'явілася трансфарматарная падстанцыя на 10 тывіяс вольт. Жанчына баіцца, што знаходжанне побач з падстанцыяй можа быць небяспечным. У многіх аспектах: ад пажаараў да негатыўнага ўплыву на здароўе электрамагнітных паляў. Прынамсі, гаспадыня дома ўпэўненна, што здароўе яе сына, які пакутуе на цяжкую і рэдку хваробу, пагаршаецца.

Што рабіць у такой сітуацыі? Пётр Руднік, папершае, даручыў санітарным урачам правесці новыя замеры вакол падстанцыі. Хоць нейкіх нормаў, якія б датычыліся электрамагнітных паляў і жылля людзей, няма. Гэтая заўвага, праўда, не вымусяіла старшыню Магілёўскага абліяванкам адмовіцца ад даследавання сітуацыі.

— Як усё ж уплывае сатавы тэлефон на здароўе карыстальніка? Наколькі бяспечна карыстацца старымі лямпавымі тэлевізарамі і кам'ютарнымі маніторамі старых узораў? Ці можна жыць побач з трансфарматарнай падстанцыяй? Гэта пытанні аднаго шрагу.

Пётр Руднік даручыў разабрацца з сітуацыяй і энергетыкам. Не, яны ўсё зрабілі паводле праекта, і прэзэнці да іх няма. Але ўсё ж ці ёсць магчымаасць перанесці падстанцыю з жылёй забудовы на суседнюю пустаць? Калі і так, то гэта будзе дарагі манеўр: коштам нендзе ў 200 мільянаў рублёў. Але тым не менш, спецыялісты разглядаць такую магчымаасць і зробіць дакладныя разлікі. І толькі потым улада вырашыць, што канчаткова рабіць з электрычнасцю, здароўем і грашыва.

«Я маю права!»

На прыём да кіраўніца воласці прыходзяць вельмі розныя людзі, усе са сваімі трыбументарамі. Адны слёзна просяць дапамогі, іншыя сурова дакладваюць з дакументамі ў руках, а трэція патрабуюць, злучаюцца і абвінавачваюць.

Вельмі ўзраіла маладая жанчына, якая бяскоцца крычала: «Мне належыць па статусе!». І так, ёй спраўдзі належыць. Яна — сірата і мае поўнае права на дапамогу дзяржавы і, у прыватнасці, сацыяльнае жыллё. Пяць гадоў таму дзядзька стаў на льготную жыллёвую чаргу над нумарам 244, цяпер яна там 128-я.

Улады прызначаюць, што чарга на сацыяльнае жыллё рухаецца не так шпарка, як хачелася б.

Блэская ўлада

Прычыны называюць аб'ектыўную — недахоп фінансавання.

Пакуль сірата стаіць у чарзе, ёй далі часовае жыллё — невялікі пакой у інтэрнаце. Жанчына вельмі не задаволена такімі умовамі: яна не толькі сказала пра раскольні на столі і грызную, але і гарка паскардзілася, што сямейнае жыццё па 8 старых квадратных метрах пабудовае немагчыма. І гэта праўда.

Але іншая праўда яшчэ ў тым, што ўлады не маюць магчымаасць даць жанчыне кватэру тут і цяпер: перад ёй у чарзе яшчэ 127 чалавек, якія таксама маюць права. Пётр Руднік паабяцаў часовае матэрыяльнае дапамогу на рамонт кватэры жылца, а таксама даручыў гарвыканкам знайсці і прапанаваць сярца іншае, больш камфортнае часовае жыллё. Гэта жанчыну зусім не задаволяла. Заўніцца катэгорычна лічыць, што ёй не жадаюць дапамагчы і запэўніла, што адстоіваць сваё права на стабільнае жыллё яна будзе да канца і паездзе дзеля гэтага ў сталіцу!

Яшчэ адна сірата, таксама маладая жанчына, знаходзіцца ў яшчэ горшай сітуацыі. Яе нават не паставілі на льготную чаргу, таму што, паводле закона, яна не мае права: дзед пакунуў ёй і стадыяну палову старой хаты ў Магілёўскай раёне, якая была непрыдатная для жылля і цяпер прададзена.

Яна, праўда, не крычала і не патрабавала, а проста прасіла дапамагчы, каб будзе такая магчымаасць. Такая ў яе няпростае жыццёвае сітуацыя: бацькі памерлі, з сястрой пасварылася, часовае прапіска ў Магілёве канчаецца. Яна, праўда, сама не апускае рукі: працуе, здымае кватэру, стала на агульную жыллёвую чаргу... Але колькі яна ў ёй будзе стаць? Чым дапамагчы маладой дзядзьцы, не адыходзячы ад закона, будучы вывучаць юрысты.

Як сапсаваць жыццё суседу

Аднак найбольшае здзіўленне выклікаюць усё ж суседскія разборы, рыха ад якіх даходзіць аж да кіраўніца воласці. Тут ужо і не ведаеш, плакаць альбо смяяцца. На фоне сур'ёзных жыццёвых драм яны глядзяцца нейкімі цацачкамі, хоць адымаюць шмат нерваў і часу ў супраціўных бакоў.

Шмат часу вядуць «ваенныя дзеянні» адзіні супраць аднаго суседзі на завулку Вучэбы ў Магілёве. Што першым разам не падалілі мужчына і жанчына з памежных домаўладанняў — цяпер ужо ніхто і не ўзгадае. Нібыта спаткачы яна на яго паскардзілася, а потым ён на яе ў адказ... Не важна.

Карацей, фотаздымкі ў пухлай папцы аднаго са спецыялістаў, які займаўся разборам уздыменных скаргаў, сведчаць дакладна: з кратэрыўнымі ідэямі нахонт таго, як сапсаваць жыццё суседу, тут усё ў парадку. І не патрэбны падкаці папулярнай кам'ютарнай гульні пры суседскае шкідніцтва, яны маглі б і самі няблага зрабіць на ўласных сідзарных планах. Ён пабудоваў нешта каля самай агародкі, а яна вышывае кеша яго акна нейкі аначу... і тым падобнае, і гэтак далей.

Цяпер новы кошт суседа-мужчыны: ён зрабіў навес, з якога ў час дажджу вада цяча на двор суседзі і залівае склеп. У адказ пенсіянерка паскардзілася ўладам, і самавольнае збудаванне знеслі. А ў адказ мужчына ўпарта ўзводзіць навес новае, і так ужо разоў пяць. Гэта адбылося і днамі: тыдзень таму навес у чарговы раз знішчылі, а сёння ён зноў на месцы.

Гарвыканкам запэўніў пенсіянерку: усё будзе па законе. Колькі разоў сусед будзе рабіць самавольнае збудаванне, столькі ж разоў яго будучы знішчаць. Заўніцца пайшла дадому задаволеная. Суседская халодная вайна, відаць, працягнецца.

Ілона ІВАНОВА.

У САЛІГОРСКІМ РАЁНЕ ЗНОЙДЗЕНЫ ТРУП АДНАГДАВОГА ДЗІЯЦІ

У гарадскім пасёлку Старобін Салігорскага раёна, у дачным дамку непразлучнай жыхаркі Салігорска, знойдзены труп яе аднагодовага плямёніцы (2010 г.н.), якая пражывала ў вёсцы Яскавічы. Як паведамляе МУС, смерць дзіцяці наступіла ад разрыву печані ўнутрыбрюшнага крыжавоў. Папярэдніе ўстаноўлена, што забой дзядзьку 23-гадовага мужчыны жыхар, які нідзе не працуе. Ён затрыманы.

Алена КРАВЕЦ.

«Гарчая лінія»

ПРАЦА НАШЫХ ЗА МЯЖОЙ І ЗАМЕЖНІКАЎ У НАС 12 жніўня, у пятніцу, ў Міністэрстве ўнутраных спраў абдуццця «гарчая лінія»: ўдзелам намесніка начальніка Дэпартамента па грамадзянстве і міграцыі Сяргея МАТУСА. Пытанні, якія тычацца працаўладкавання грамадзян Беларусі за мяжой і прыганычэння ў нашу краіну рабачай сілы, можна будзе задаць Сяргею Аляксандравічу з 11.00 да 12.00 па нумары: 8 (017) 218 55 30.

СЫРОВАТКУ НЕ ВЫЛІВАЦЬ, А ПЕРАПРАЦОЎВАЦЬ!

ПЕРАД сельскай гаспадаркай Беларусі сёння стаіць амбіцыйная задача — павялічыць экспарт прадуктаў харчавання. Вялікі спадзяванні, зразумела, ускладаюцца на найбольш перспектыўную мяса-малочную прадукцыю. Што робіцца і што яшчэ неабходна зрабіць для развіцця акрэсленага «грашовага» кірунку? На гэтае пытанне шукаем адказ разам з намеснікам дырэктара Навукова-вытворчага рэспубліканскага дачынага прадпрыемства «Інстытут мяса-малочнай прамысловасці» Алегам ДЫМАРАМ.

Гаворку пачнем з такога рэзервавага рэсурсу, які малочная сыроватка. Яна выкарыстоўваецца ў нашай краіне не ў поўнай меры — толькі на 50 адсоткаў.

— Прападае недзе 1 млн тон сыроваткі, — адзначае Олег Дымар. — Калі перавесці ў сухое маляла, гэта прыблізна каля 50 тывіяс тон гатавай прадукцыі, ці каля 50 млн долараў у год у грашовым эквіваленце. Вошь вам, хоць і невялікі, але рэзерв.

Праблема перапрацоўкі сыроваткі была паднята прыблізна пяць гадоў таму. Зараз жа актыўна ствараюцца новыя заводы. У стадыі запуску знаходзіцца Верхнядзвінскі, Капыльскі, Бярэзнінскі заводы, будуюцца завод у Хойніках, прапрацоўваецца пытанне па будаўніцтве завода ў Іванава.

— З запускам, у прыватнасці, Верхнядзвінскага завода ў нас у рэспубліцы з'явіцца новая вытворчасць — мінералізаваная сыроватка, — распавядае Олег Дымар. — Яна, у адрозненне ад звычайнай, не мае на смак салёна-горкага адцення і будзе шырока выкарыстоўвацца ў кандытарскай, харчальна-прадукцыйнай прамысловасці, а таксама пры вытворчасці марожанага, дзіячанага харчавання. Гэта вельмі цікавы і інавацыйны прадукт, які дазволіць расшырыць экспарт і пастаці на ўнутраны рынак, таму што шэраг нашых заводаў ужо выкарыстоўваюць мінералізаваную сыроватку.

Спецыялісты Інстытута мяса-малочнай прамысловасці таксама актыўна працуюць у межах беларуска-расійскай саюзнай праграмы «Аддохе». Праграма дастат-

тэжналогій, — распавядае намеснік дырэктара Інстытута мяса-малочнай прамысловасці. — Безумоўна, тэхналогіі шмат, і зараз у нас больш за 75 прадуктаў на аснове сыроваткі. У ходзе выканання праграмы з'явіцца яшчэ каля 10 новых.

У межах праграмы плануецца распрацаваць абсталяванне па згушчэнні і сушцы сыроваткі, тэхналогіі гідролізу; гаму прадуктаў дазваляе вырабляць для нашай краіны сухія канцэнтраты для вытворчасці смятаны, твару, ёгуртаў. Зараз інтэнсіўна вядуцца работы па адпрацоўцы новых канцэнтрату для вытворчасці сыроў, што дазволіць нам адмовіцца ад імпартаў такіх завакаса.

— Якімі б не былі добрымі імпартаўныя заваксы, — лічыць спецыяліст, — але яны прызначаны крыху не для нашых прадуктаў.

Надзея ДРЫЛА.

Поўны абзац

Чым менш адзення носяць жанчына, тым даўжэй яна жыве. Да такой кур'ёзнай высновы прыйшлі брытанскія навукоўцы. У даследаванні прыняло ўдзел амаль 6 тывіяс жанчын, старэйшых за 70 гадоў. Вынікі здзівілі навукоўцаў: чым менш адзення насіла апятаўна жанчына, тым болей у яе было шанцаў дажыць да глыбокай старасці. Цяпер у даследчых адрэзках некалькі тэорыі, якія тлумачыць сувязь колькасці адзення і працягласці жыцця. Па-першае, любое адзенне змяшчае астаткі шкодных рэчываў, якія прымяняюцца пры мыцці, хімічэсты і інш. Яны ўступаюць у рэакцыю з потам, трапляюць праз скуру ў арганізм і адмоўна ўплываюць на здароўе. Па-другое, лёгкая апранутыя жанчыны наамагчы больш прыцягваюць мужчын, чым тыя, хто прыкрывае кожны сантыметр свайго цела. Гэтым самым яны маюць больш шанцаў завесці сям'ю, а яе яка

Эх, дарожка Палаявая...

Жыхар пасёлка Ратамка Мінскага раёна Анатоль Іванавіч Шпілеўскі даслаў у газету ліст, у якім паскардзіўся на нездавальняючы стан участка дарогі ля дамоў № 15 і № 17 па вуліцы Палаявая ў азначаным населеным пункце. Там, па словах аўтара, немагчыма прайсці пасля дажджу. Спачатку са сваёй скаргай жыхар пасёлка звярнуўся ў свой сельвыканкам (Ратамка месціцца на тэрыторыі Ждановіцкага сельсавета), але там яго пераадрасавалі ў ЖКГ. Але ж да саміх мясцовых камунальнаў Анатоля Іванавіч дзаваніцца так і не змог, таму папрасіў дапамогі ў газеты.

Спачатку мы звярнуліся да мясцовай улады — у Ждановіцкі сельвыканкам. Намеснік старшыні Ала ДУБКО нагадала, што рашэннем Міннаблвыканкама ўсе дарогі ў аграарадках (а Ратамка таксама з'яўляецца аграарадком) былі перададзены на баланс ЖКГ.

— Трэба ўлічваць, што ЖКГ — гэта арганізацыя, якая раней утрыманнем дарог не займалася і не мела неабходнай спецтэхнікі для іх абслугоўвання, — дадала Ала Уладзіміраўна.

Па яе словах, стан дарогі па вуліцы Палаявой у Ратамцы сапраўды выклікаў нараканні. Не вельмі разлічваючы на камунальнікаў, жыхары вуліцы самі падсыпалі дарогу шчыбнем.

— У нас цяпер праводзіцца рэканструкцыя чыгункі, — патлумачыла намеснік старшыні сельвыканкама, — і той, хто хацеў, набываў шчыбень і рабіў падсыпку участка дарогі ля свайго дома. Дарогу да дома № 15 і пасля дома № 17 па вуліцы Палаявой жыхары падсыпалі шчыбнем уласнымі сіламі. Натуральна, на азначаным участку (паміж дамамі № 15 і № 17), які застаўся непадсыпаным, пасля дажджу могуць утварацца яміны.

Хто павінен займацца дарогамі ў аграарадках і, у прыватнасці, вуліцай Палаявой у Ратамцы, мы запыталі ў намесніка начальніка ўпраўлення жыллёвай гаспадаркі і добраўпарадкавання «Заслаўе» Сяргея ВІШНЕУСКАГА:

Ён расказаў, што не так даўно завяршылася аб'яднанне дзвюх камунальных службаў, якія абслугоўвалі тэрыторыю Мінскага раёна, — заслаўскай і мінскай. Цяпер унутры адзінай арганізацыі «ЖКГ Мінскага раёна» адбываецца вылучэнне спецыялізаванай структуры (дарбуд), якая будзе займацца менавіта дарогамі, што былі перададзены на баланс камунальнікам. Большасць арганізацыйных работ ужо завершана, засталася даўкамплектаваць штат, даўброўца неабходнай тэхнікі. Праз месяц-два дарбуд распачне сваю дзейнасць.

— Што я сёння ў стане зрабіць — гэта заключыць дагавор з ДРБУ-194 на грэйдванне і падсыпку вуліцы Палаявой, — патлумачыў Сяргей Вішнеўскі. — Аднак спачатку яе трэба абследаваць. Я не магу абяцаць, што гэтая работы мы правядзем ужо заўтра. У нас жа не адна такая дарога. Па Мінскім раёне іх вельмі і вельмі шмат. Апроч таго, у нас ёсць свае планы правядзення мерапрыемстваў, якіх таксама трэба прытрымлівацца.

Інга МІНДАЛЁВА.

НАШ ВІШНЁВЫ САД

У Шклоўскім раёне ў маладым садзе сёлета сабралі першыя вішні. Садам валодае мясцовы фермер Аляксандр Арашкоў: тут на васым гектарах зямлі летас пасадзілі 10 тысяч паўкарлікавых вішняў.

Першыя плады — гэта знак добрай адаптацыі. За дрэвамі прыглядае польскі кансултант. Праз некалькі гадоў, разлічвае гаспадар вішнёвага саду, з кожнага дрэва можна будзе атрымаць паўнавартасны ўраджай і добра на гэтым зарабіць. Там больш што на рынках вішня заўсёды зніцца дорага.

Вішню ў прамысловых маштабах даўно не вырошчваюць на Магілёўшчыне: гадоў пяць таму, калі вымерзлі костакчаквыя сады, аграры засяродзілі сваю ўвагу на яблынях, грушах, парэчках. Гэты вішнёвы сад — першая спроба адраджэння. У бліжэйшыя пяць гадоў у Магілёўскай вобласці плануецца заклаці амаль 150 гектараў дзёртных садоў.

Ілона ІВАНОВА.

Ёсць пытанне

ПРЫГАЖОСЦЬ ПАТРАБУЕ ВЫДАТКАЎ

Падтрымліваць парадак у кожным населеным пункце — задача для мясцовай улады далёка не простая. Тым больш калі гэты населены пункт знаходзіцца недалёка ад Мінска, пад пастаянным «прыцэлам» вялікага і малага начальства. Ды і мясцовыя жыхары не дрэмлюць — пільна сочаць за парадкам, увесь час параўноўваючы яго са сталічным і патрабуючы ад мясцовых адказных асоб адпаведных умоў пражывання.

Днямі ў рэдакцыю звярнулася Таццяна Васільеўна ПАУЛАВЕЦ, якая мае дом у вёсцы Камсамалец, што ў Папярянскім сельсавета Мінскага раёна. Спачатку жанчына папрасіла падзякаваць мясцовым органам улады за тое, што нарэшце добраўпарадкавалі ў вёсцы вуліцу Цэнтральную, паклалі там асфальт. Увогуле, заўважыла Таццяна Васільеўна, вонкавы выгляд населенага пункта паступова змяняецца да лепшага. Аднак ёсць негатывныя моманты — напрыклад, на вуліцы Набрэжнай, дзе яна пражывае і якая праходзіць уздоўж возера, не абкошана пустазелле — яно ў некаторых месцах паднялося вышэй за чалавечы рост. «Я ўжо даўно прасіла Папярянскі сельвыканкам прыняць меры, але мае просьбы да гэтага часу ігнаруюцца», — патлумачыла Таццяна Васільеўна сваё раманнае звярненне ў газету.

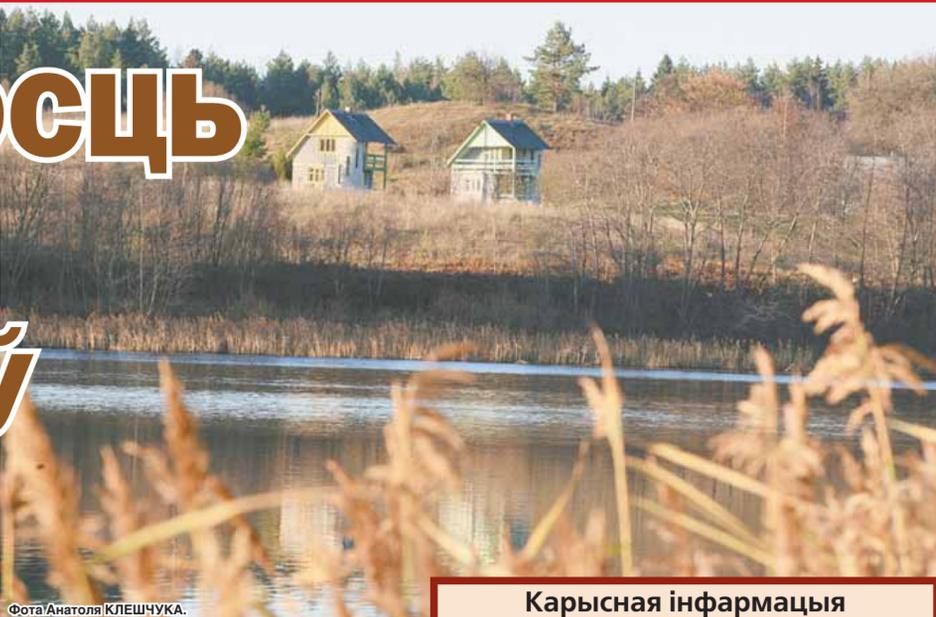
Пытанне мы пераадрасавалі старшыні Папярянскага сельсавета Савета дэпутатаў Мікалаю ГІЛЬНІЧУ. — Патрабаванні грамадзянкі Паўлавец зразумелыя і цалкам абгрунтаваныя, — пагадзіўся Мікалай Яўгенавіч. — Ніхто не спрачаецца, што грамадскую тэрыторыю, пра якую непакоіцца Таццяна Васільеўна, як, дарэчы, і ўсю астатнюю тэрыторыю

сельсавета, неабходна ўтрымліваць у парадку. Іншая справа — як вырашыць гэтую праблему найбольш эфектыўна, бо не сакрэт, што рэсурсы участка саначысткі «Паперня», які належыць раённай ЖКГ і знаходзіцца на нашай тэрыторыі, абмежаваныя.

Тым не менш тэрыторыя, пра якую ідзе гаворка, неаднойчы абкошвалася з дапамогай трактара — там, дзе ён здолеў прайсці. Там, дзе не здолеў, — расліннасць засталася. Яе можна было б скасіць касой, але для гэтага неабходна зрываць работнікаў ЖКГ з іншых, не менш праблемных аб'ектаў.

На нашай тэрыторыі знаходзіцца 28 населеных пунктаў, прыкладна 4,5 тысячы падворкаў. Пры такім раскладзе дагэціць літаральна кожнаму грамадзяніну не ўяўляецца магчымым. Таму задача мясцовай улады — забяспечыць добраўпарадкаванне не «пад кагосьці», а менавіта ўлічваючы патрэбы найбольшай колькасці насельніцтва. Гэтай пазіцыі мы цвёрда прытрымліваемся, вырашаючы праблемы людзей планамерна і паступова.

Пытанне добраўпарадкавання з'яўляецца адным з асноўных кірункаў дзейнасці Папярянскага сельвыканкама. Але відавочна, што без падтрымкі насельніцтва, без яго актыўнага ўдзелу ў добраўпарадкаванні тэрыторыі нам не абысціцца. Таму сёлета па ініцыятыве Мінскага аблвыканкама былі распрацаваны адзіныя для вобласці патрабаванні да добраўпарадкавання індывідуальных жылых забудов. Там дакладна прапісана: тэрыторыя да сярэдзіны вуліцы насупраць жыллага дома — таксама зона адказнасці яго гаспадароў, і яе неабходна ўпарадкаваць. Можна абкасіць гэтую тэрыторыю самі — абкошвайце. Не мо-

Фота/Анатоль КЛЕШЧУКА.

жэ — звяртайцеся ў ЖКГ, заключайце дагавор і плаціце грошы: 1 гадзіна працы касца каштуе 35 тысяч рублёў. Гэта нармальны падыход. Дбаць пра добраўпарадкаванне сёння павінны ўсе, а не толькі мясцовая улада, інакш мы ніколі не даб'ёмся жаданага выніку... У гарадах даўным-даўно прыборкай тых ці іншых тэрыторый займаюцца спецыялізаваныя службы (той жа «Зелянбуд»), якія потым выстаўляюць рахункі за сваю працу. А хто не хоча ім плаціць — прыбірае сам, прычым абавязкова. У сельскай мясцовасці сітуацыя іншая: тут далей уласнага падворка прыбіраць не прывыклі. Але цяпер, у адпаведнасці з прынятымі патрабаваннямі да добраўпарадкавання, дваўдзетка гэта рабіць.

У самым хуткім часе мы аб'едзем населеныя пункты, акрэслім больш дакладна межы замацаваных за падворкамі тэрыторый, патлумачым людзям нашы патрабаванні і папярэдзім аб адказнасці за іх невыкананне. Думаю, ужываць штрафныя санкцыі будзем у крайніх выпадках, бо пакаранні толькі абавастраюць сітуацыю. Людзям трэба проста ўсвядоміць, што наведзі парадак можна толькі разам, агульным намаганнямі. І што любая прыгажосць патрабуе затрат...

Так што і на вуліцы Набрэжнай у вёсцы Камсамалец, і на іншых вуліцах нашых населеных пунктаў будзе наведзены парадак. Прычым у значнай ступені — з дапамогай саміх жыхароў.

Наталля КАРПЕНКА.

Карысная інфармацыя

У адпаведнасці з «Патрабаваннямі да добраўпарадкавання індывідуальных жылых забудов на тэрыторыі Мінскай вобласці» (рашэнне Міннаблвыканкама ад 21 мая 2011 года), уладальнікі індывідуальных жылых дамоў абавязаны:

- утрымліваць у парадку, які адпавядае архітэктурна-будынічым і супрацьпажарным патрабаванням, уласныя жыллыя дамы, гаспадарча-бытавыя пабудовы і вулічную агароджу, своечасова рабіць іх рамонт і афарбоўку, замену канструктыўных элементаў;
- здзяйсняць у адпаведнасці з заканадаўчым парадкам разборку старых дамоў і пабудов, а таксама рэштак дамоў, гаспадарчых пабудов пасля пажараў і іншых надзвычайных сітуацый з добраўпарадкаваннем прылеглых тэрыторый;
- падтрымліваць чысціню і парадак на прысядзібнай і прылеглай да домаўладання тэрыторыі да восі праезнай часткі вуліцы па ўсёй даўжыні участка, сістэматычна ачышчаць яе ад смецця, адходаў будаўніцтва, абкошваць пустазелле;
- не заграваць дваровую тэрыторыю і тэрыторыю агульнага карыстання, прылеглаю да зямельнага ўчастка, будынічымі матэрыяламі, цвёрдым палівам, сціртамі сена, салямы і інш.;
- не дапускаць узнікнення звалак бытавых і іншых адходаў, утылізаваць раслінныя рэшткі ў кампосных ямах, размешчаных на уласных участках;
- забяспечваць раздзяленне адходаў па відах (макулатура, пластык, шкло, метал) і перадачу іх на нарыхтоўчыя пункты або размяшчэнне ў спецыяльна ўсталяваныя кантэйнеры, заключаць дагаворы на вывоз камунальных адходаў;
- забяспечваць выкарыстанне зямельных участкаў, прадастаўленых для вядзення ўласнай падсобнай гаспадаркі, у адпаведнасці з іх мэтавым прызначэннем, не дапускаць зарастання іх пустазеллем...

Асобы, вінаватыя ў парушэнні заканадаўства, нясуць адказнасць у адпаведнасці з Кодэксам Рэспублікі Беларусь аб адміністрацыйных правапарушэннях у выглядзе штрафу ад 5 да 50 базавых велічынь.

Старшыня Слуцкага раённага Савета дэпутатаў Віктар РАЖАНЕЦ:

«ЗАДАЧА УЛАДЫ — ЗААХВОЦІЦЬ ЛЮДЗЕЙ»

Той, хто з гэтым сутыкаўся, ведае, што асноўныя клопаты па добраўпарадкаванні ў сельскай мясцовасці ўскладзены на плечы старшыні сельвыканкама. Пры гэтым размова ідзе ў першую чаргу менавіта пра яго арганізатарскую і кантрольную функцыі, паколькі матэрыяльных і тэхнічных магчымасцяў для самастойнага вырашэння ўсіх пытанняў добраўпарадкавання сваёй тэрыторыі ў старшыні сельвыканкама, мякка кажучы, недастаткова.

У спецыялізаваных арганізацыях, якім, у адпаведнасці з Указам № 21, перададзены на баланс інжынерныя камунікацыі на вёсцы (дарогі і водаправоды), таксама часам не стае рэсурсаў для своечасовага правядзення ўсіх патрэбных работ. Мясцовыя СВК робяць упор на сваёй асноўнай задачы — атрымліваюць значэнне набывае ўдзел саміх мясцовых жыхароў у наведзены парадку на тэрыторыі свайго населенага пункта, сельсавета, раёна. На Слуцчыне праца па заахвочванні насельніцтва вядзецца, што называецца, на ўзроўні. Падрабязней пра гэта і не толькі — наша размова са старшынёй Слуцкага раённага Савета дэпутатаў, членам Савета па ўзаемадзейні органу мясцовага самакіравання пры Савеце Рэспублікі Віктарам РАЖАНЦОМ.

Не КУПы, а падраздзяленні — Паколькі ў штаце сельвыканкама ўсяго 2-3 чалавекі, без дапамогі дэпутатскага корпуса сельскага Савета, старшыні і актыўны шматлікія пытанні добраўпарадкавання не вырашыць, — патлумачыў Віктар Аляксее-

віч. — Улічвайце, што старшыні сельскага выканаўчага камітэта трэба працаваць і з кіраўнікамі мясцовых падпрямстваў, устаноў, арганізацый, якія знаходзяцца на яго тэрыторыі, і з насельніцтвам. І калі кіраўнікоў ён яшчэ можа сабраць разам у сябе на планёрках, як гэта ў нас практыкуецца, то насельніцтва ў адзіночку ён не ахопіць. Яму патрэбна дапамога.

Безумоўна, сёння СВК засяроджаны на сваёй профільнай дзейнасці, але, тым не менш, па магчымасці і яны уносяць свой уклад у агульную справу добраўпарадкавання. Напрыклад, з могілак неабходна вывезці смецце, а для гэтага патрэбны прычэп. Тэхніку, яе правіла, выдзяляе мясцовая гаспадарка. Супрацоўніцаць з СВК трэба абавязкова — іншая справа, як складваюцца асабістыя адносіны кіраўнікоў гаспадаркі і сельскага Савета.

Паводле слоў Віктара Ражанца, КУПы (камунальных унітарных прадпрыемстваў) на тэрыторыі раёна няма. Случае ездзілі паглядзець, як дзейнічаюць КУПы ў Старадарожскім (Язэль) і ў Капыльскім (Цімкавічы) раёнах, дзе, нягледзячы на пэўныя цяжкасці, атрымалася развіць гэтую справу. «Але ж станючыя вынікі там былі дасягнуты не на пустым месцы, — падкрэсліў старшыня Слуцкага раённага Савета, — былі выдаткаваны сродкі, за якія КУПы змаглі набыць неабходную тэхніку».

Сёння ў кожным сельвыканкаме Слуцчыне на баланс ёсць адна-два бензакасы. На вяснова-летні перыяд (з мая па кастрычнік) па працоўным дагаворы наймаюцца чалавек, які праводзіць абкос тэрыторыі. Безумоўна, гэтага недастаткова.

— Мы вывучалі вопыт іншых раёнаў, і нас зацікавіў клецкі варыянт. Там большасць работ па добраўпарадкаванні ўскладзена на падраздзяленні ЖКГ, якія ёсць у кожным аграарадку. Адзін такі ўчастак ужо створаны на Слуцчыне, у Рачкавіцкім сельсавета, але пакуль што ён у асноўным сканцэнтраваны на вырашэнні пытанняў водазабеспячэння (паколькі менавіта там з водаправодам больш за ўсё праблем).

У Клецкім раёне падраздзяленні ЖКГ складаюцца з двух рознарабочых, якія знаходзяцца ў штаце камунальнай арганізацыі, але выкон-

ваюць тую задачу, якую паставіць перад імі старшыня сельвыканкама, у тым ліку і абкос тэрыторыі. У наступным годзе такі станючы вопыт паспрабуе ўкараніць у сябе і Слуцкі раён (мяркуецца, што падраздзяленні ЖКГ з'явіцца ў кожным з 16 аграарадкоў).

На думку старшыні раённага Савета, такія падраздзяленні сталі б куды больш эфектыўнымі, калі б у склад кожнага з іх уваходзілі не два чалавекі, а 4-5 рознапрофільных спецыялістаў з адпаведнай тэхнікай, якія маглі б ахопліваць адрозныя некалькі сельсаветаў і выконваць большы пералік работ (ад абслугоўвання водаправода да абкоса травы). Тады можна было б абмежавацца меншай колькасцю такіх структур.

Як бы там ні было, пакуль што раённая камунальная служба не мае дастатковых магчымасцяў для ўкамплектавання будучых падраздзяленняў неабходнай тэхнікі. І гэта можа стаць стрымальным фактарам у развіцці структурных звенняў ЖКГ, як прызнае Віктар Ражанец. У любым выпадку стварэнне такіх падраздзяленняў будзе весціся пазатан. Спачатку адкрыюць адно — у аграарадку Грэск (Грэскага сельсавета), дзе ўжо ёсць развітая інфраструктура і пражывае 1728 чалавек, а калі задума сябе апраўдае, — арганізацыю яшчэ некалькі. Зразумела, без падтрымкі раённай улады сваіх камунальнікаў не пакаціць, але асабіста Віктар Ражанец лічыць, што спецыялізаваныя арганізацыі павінны самі больш актыўна шукаць унутраныя рэзервы і дадатковыя даходныя крыніцы, каб мець магчымасць набыць тэхніку для новых падраздзяленняў.

Гутарка лепшая за штраф

Найбольшы эфект у плане наведзена парадку дае належным чынам арганізаваная праца з людзьмі, пацвердзіў Віктар Ражанец, і гэтая праца значна спрацілася пасля прыняцця адзіных патрабаванняў да добраўпарадкавання індывідуальных жылых забудов на тэрыторыі Мінскай вобласці.

— Яны запоўнілі той вакуум, які назіраўся ў краіне пасля таго, як перасталі прымяняцца ранейшыя тыпавыя правілы добраўпарадка-

вання. З'явіўся дакумент, на які могуць абірацца ў сваёй рабоце старшыні сельвыканкамаў. Мы раздалі і пад росліе нашым жыхарам, змясцілі ў СМІ. Прайшоў не так шмат часу з іх прыняцця, але станючыя змены ўжо відавочныя.

Увогуле, сёння праца з насельніцтвам — гэта асноўны кірунак дзейнасці мясцовых органаў улады, і ў першую чаргу сельвыканкамаў. Гэтая форма працы не патрабуе дадатковых фінансавых, матэрыяльных затрат. Трэба толькі не ленавацца лішні раз пагутарыць з канкрэтным чалавекам, папрасіць прыбраць пясок ці дрывы, што звалены ў яго ля плота, і пры гэтым неабавязкова адрозну штрафоваць. Раз скажы, два, тры — у рэшце рэшт чалавек прыбярэ. Ёсць, натуральна, і неахайныя гаспадары, якіх толькі паграза штраф і міліцэйскія пагоны могуць прымусяць наведзі парадак, але такія не ўсе. На вёсцы людзі глядзяць адно на аднаго, і калі сосед прыбраў сваю дваровую тэрыторыю, абкасіў траву ля хаты, то і іншыя возьмуць з яго прыклад. Аднозімкі састарэлым наведзі парадак дапамагае сельвыканкам.

За пластык — 3 балы

Як падкрэсліў Віктар Ражанец, сёння самая галоўная задача кіраўнікоў сельвыканкамаў — заахвочваць людзей уключацца ў добраўпарадкаванне. І правядзенне адпаведных конкурсаў — адна з дзейсных, эфектыўных мер. — Да чарговай раённай сесіі, прысвечанай гэтай тэме, мы падрыхтавалі стэнд з фотаздымкамі прыдваровых тэрыторый фіналістаў конкурсу па добраўпарадкаванні. Цяпер гэта самы папулярны стэнд ва ўсім райвыканкаме. Людзі заходзяць сюды па справах і абавязкова спыняюцца паглядзець фота. Я лічу, што гэта своеасаблівы стымул для жыхароў раёна. Многія захоўваюць прыклад з фіналістаў, а хтосці — і саставіць ім канкурэнцыю ў барацьбе за перамогу. Між іншым, вынікі конкурсу будуць падведзены на святкаванні Дня горада, які пройдзе ў сярэдзіне верасня.

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

Все, что нужно для вашего автомобиля ГАЗ – есть у нас!

Брестская область:		
г. Брест, ул. Сикорского, 45	(0162) 44 86 99	
Брестская обл., г. Береза, ул. Ленина, 108/3	(01643) 4 29 45	
Брестская обл., г. Пинск, ул. 60 лет Октября, 15	(0165) 34 22 00	
Брестская обл., г. Барановичи, ул. Пролетарская, 48	(0163) 48 45 82	
Витебская область:		
г. Витебск, пр. Строителей, 11	(0212) 23 85 40	
Витебская обл., г. Полоцк, ул. Строительная, 15 к, 2	(0214) 43 57 55	
Гомельская область:		
Гомельский р-н, г. Гомель, ул. Советская, 179а	(0232) 93 57 68, 93 57 67	
Гомельская обл., г. Калинковичи, ул. Советская, 18	(02345) 4 60 27, 4 60 26	
Гомельская обл., г.п. Октябрьский, пер. Озерный, 2	(02357) 5 20 85, 5-11-09, 5-41-10	
Гомельская обл., г. Жлобин, ул. Козлова, 50-1	(02334) 3 20 31, 3 20 08	
Гродненская область:		
г. Гродно, пр-т Космонавтов, 60ж	(0152) 74 11 91, 74 26 66, 74 40 14	
Минская область:		
г. Минск, ул. Бабушкіна, 25	(017) 291 83 42	
г. Минск, пр. Жукова, 44	(017) 220 63 64	
г. Минск, ул. Игнатенко, 2/1	(017) 203 61 92	
г. Минск, ул. Филімонова, 25 б	(017) 389 70 55, 389 70 56	
Минская обл., г. Клецк, ул. Казарменная, 8	(01793) 5 35 83	
Минская обл., г. Борисов, ул. Днепровская, 58	(0177) 79 38 01, 79 55 52	
Могилевская область:		
г. Могилев, ул. Якубовича, 26	(0222) 27 92 83	

www.belgaz.by

340 - "ГАЗ" (Завод "ГАЗ" - "Гомельский завод")	УНП 101181423	С340 - "Ферраро" (Ферраро)	УНП 201181430
500 - "Гомельский завод"	УНП 600202025	С500 - "Автомобильный завод"	УНП 201181431
540 - "Завод "Завод" (Завод "Завод")	УНП 201181432	С540 - "Завод "Завод" (Завод "Завод")	УНП 201181432
540 - "Завод "Завод" (Завод "Завод")	УНП 201181433	С540 - "Завод "Завод" (Завод "Завод")	УНП 201181433
540 - "Завод "Завод" (Завод "Завод")	УНП 201181434	С540 - "Завод "Завод" (Завод "Завод")	УНП 201181434
540 - "Завод "Завод" (Завод "Завод")	УНП 201181435	С540 - "Завод "Завод" (Завод "Завод")	УНП 201181435
540 - "Завод "Завод" (Завод "Завод")	УНП 201181436	С540 - "Завод "Завод" (Завод "Завод")	УНП 201181436
540 - "Завод "Завод" (Завод "Завод")	УНП 201181437	С540 - "Завод "Завод" (Завод "Завод")	УНП 201181437
540 - "Завод "Завод" (Завод "Завод")	УНП 201181438	С540 - "Завод "Завод" (Завод "Завод")	УНП 201181438
540 - "Завод "Завод" (Завод "Завод")	УНП 201181439	С540 - "Завод "Завод" (Завод "Завод")	УНП 201181439
540 - "Завод "Завод" (Завод "Завод")	УНП 201181440	С540 - "Завод "Завод" (Завод "Завод")	УНП 201181440

ТЭМА ДНЯ

ШТО ЗА КАДРАМ?

На сесіі Мінскага абласнога Савета дэпутатаў зацверджана праграма «Кадры 2011—2015гг.»

Бясспрэчна, кадры — галоўны складнік поспеху любой установы, арганізацыі, прадпрыемства. Але для рэалізацыі задач, пастаўленых перад краінай на 4-м Усебеларускім народным сходзе, адной наяўнасці кадраў недастаткова. Яны павінны не проста быць, а быць кваліфікаванымі, адпавядаць патрабаванням часу і эфектыўна выкарыстоўвацца.

— Галоўная мэта абласной праграмы — сфарміраваць кадравы патэнцыял, здольны забяспечыць канкурэнтаздольнасць эканомікі, — сказаў начальнік галоўнага арганізацыйна-кадравага ўпраўлення аблвыканкама Уладзімір ГУРЫНОВІЧ.

Сёння агульны працоўны патэнцыял вобласці — 845 тысяч чалавек. У параўнанні з 2005 годам гэтая лічба зменшылася на 3,8 працэнта, і па прагнозах спецыялістаў будзе змяншацца і надалей, бо для Міншчыны (які і для краіны ў цэлым) характэрны працэс старэння насельніцтва і, як вынік, зніжэнне долі асоб працаздольнага ўзросту.

Кан'юнктура рынку працы, адзначыў Уладзімір Гурывіч, застаецца незбалансаванай, попыт на працоўныя кадры перавышае прапанову ў 1,4 раза, адукацыйны ўзровень беспрацоўных паранейшаму невысокі — 53 працэнта з іх маюць толькі сярэдняю або няпўнаную сярэдняю адукацыю. Сярэдні ж узрост работнікаў павялічыўся і складае сёння 42 гады.

Сельгасарганізацыі вобласці забяспечаны кадрамі на 92 працэнта і маюць вострую патрэбу ў спецыялістах заахатчынамі, ветэрынарнай і аграманічнай службаў. Змянляльнасць (цяжучасць) кіраўнікоў сельгасарганізацый вырасла да 24 працэнтаў.

Зведваюць дэфіцыт кадраў установы аховы здароўя. Для іх укамплектавання сёлета патрабуецца 519 урачоў-спецыялістаў. Высокая змянляльнасць кадраў — больш за 10 працэнтаў — характэрная і для клубных устаноў культуры, тое самае можна сказаць пра ўстановы адукацыі — змянляльнасць іх кіраўнікоў перавышае ўжо 10 працэнтаў. У арганізацыйных жыллёва-камунальнай гаспадаркі цяжучасць складае больш за 18 працэнтаў, а ў будаўнічай галіне — больш за 30 працэнтаў.

— Перад намі пастаўлена задача: знізіць змянляльнасць кадраў ва ўсіх галінах да ўзроўню, меншага за 10 працэнтаў, — сказаў Уладзімір Гурывіч.

У абласной праграме «Кадры 2011—2015 г.» распрацаваны шэраг мерапрыемстваў па выкананні гэтай задачы, агаворана іх фінансаванне, вызначаны склад выканаўцаў. Дарэчы, праграмай пастаўлена задача амаладжэння кадравага складу мясцовых выканаўчых органаў, а таксама павелічэнне да 95 працэнтаў удзельнай вагі кіраўнікоў, якія маюць профільную вышэйшую адукацыю.

За мінулыя пяцігодку ў вобласці была практычна вырашана праблема прыбыцця маладых спецыялістаў да месцаў размеркавання, за 2006—2010 гг. да сваіх першых працоўных аб'ектаў даехала 29,5 тысячы выпускнікоў устаноў адукацыі. Аднак прыбыццё — гэта яшчэ не замацаванне. Для вырашэння пытання кадравага забеспячэння неабходна дасягнуць узроўню замацавальнасці маладых спецыялістаў не менш за 85 працэнтаў. Задача не з простых — калі мець на ўвазе, што сёння гэтая лічба, на жаль, меншая.

У праграме прапісаны такія накірунак, як падрыхтоўка медыцынскіх кадраў за кошт мясцовых бюджэтаў і арганізацый, пад гэта закладваецца і адпаведнае фінансаванне — 2 млрд рублёў штогод. Для забеспячэння вобласці кадрамі аграпрамысловага комплексу прадугледжана штогадовае выдаткоўванне на падрыхтоўку спецыялістаў (іх вучобу ў ВНУ) прыкладна 1 млрд рублёў. Трохбакавая дамова, якая пры гэтым заключаецца, мае на ўвазе

абавязковы тэрмін адпрацоўкі выпускніка ў азначанай арганізацыі не менш за 5 гадоў.

— Але калі малады спецыяліст прыходзіць у арганізацыю, якая мае стабільна нізкі ўзровень зарплаты і невысокія вытворчыя паказчыкі, ён, натуральна, будзе імкнуцца гэтае месца працы пакінуць, — лічыць Уладзімір Гурывіч. — Таму неабходна на ўсіх узроўнях павышаць якасць вытворчасці і ўзровень заробатнай платы, дбаць пра бытавыя ўмовы працоўнікоў, забяспечваць іх сацыяльныя патрэбы.

Для зніжэння ўзроўню змянляльнасці кадраў у праграму ўключаны меры па матэрыяльным стымуляванні працы работнікаў устаноў адукацыі, аховы здароўя, культуры, фізічнай культуры і спорту, якія размешчаны на тэрыторыі г. Мінска і фінансуюцца з абласнога бюджэту (напрыклад, Мінскі абласны раддом).

— Праграма сапраўды глабальная, але мы не атрымаем жаданых вынікаў па падрыхтоўцы і замацаванні кадраў, калі не будзем мець на ўвазе тэндэнцыю апошняга часу, — заўважыў старшыня Мінскага аблвыканкама Барыс БАТУРА, які прысутнічаў на сесіі. — Праблема не ў тым, што не хапае кваліфікаваных спецыялістаў, а ў тым, што сам працэс іх навучання відэаочна адстаў ад практыкі, ад падыходаў, якія ўжо прымяняюцца на тых жа сельгаспрадпрыемствах. Магчыма, нам трэба акцэнтаваць увагу на стварэнні 3—4 цэнтраў інтэнсіўнага прафесійнага навучання ў перадавых гаспадарках вобласці, і зрабіць гэта хутка, у адпаведнасці з патрабаваннямі часу.

Падводзячы рысу пад усім вышэйказаным, старшыня Мінскага абласнога Савета дэпутатаў Святлана ГЕРАСІМОВІЧ адзначыла, што вобласць валодае кадравым патэнцыялам, здольным забяспечыць становачыя вынікі сацыяльна-эканамічнага развіцця.

Аднак дэпутатам, кіраўнікам арганізацый, выканаўчай уладзе неабходна прыкласці намаганні і знайсці нявыкарыстаныя рэзервы, каб узяць гэтыя вынікі да ўзроўню патрабаванняў кіраўніка дзяржавы.

Наталля КАРПЕНКА.

ЖНІВО-2011

Фота: Аляксандра КЛЕШЧУКА

ЛЕПШЫ НА СМАЛЯВІЦКІМ ЖНІВЕ

20-гадовы камбайнер Сяргей ІВАНОУ лідзіруе сярод моладзевых экіпажаў на жніўных палятках Смалявіцкага раёна. Хутка на яго хлеларобскім рахунку будзе паўтары тысячы намалочанага зерна. Кіраўніцтва раёна ўшанавала маладога лідара жніва каштоўным падарункам і грашовай прэміяй.

«Задача ўлады — заахваціць людзей»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Яшчэ адна цікавая задума мясцовых улад, якая сёлета паспела рэалізавацца, — заахаванне школьнікаў да збору другаснай сыварыны. Вяскоўны пры абмеркаванні пытанняў добраўпарадкавання ў кабінце старшыні райвыканкама ўзнікла ідэя правядзення месячніка па ачысццы тэрыторый сельскіх населеных пунктаў і збору другасных матэрыяльных рэсурсаў сярод сельскіх школ. А каб стымуляваць дзяцей, быў абвешчаны конкурс і прадугледжаны прызы: за першае месца школа-пераможца атрымае камп'ютар, за другое — паездку ў музей народных рамстваў і тэхналогіі «Дудуткі», за трэцяе — музычны цэнтр (на прызы былі выдаткаваны грошы, заробленыя падчас раённага суботніка). Дырэктарам школ даручылі знайсці сродкі з унутраных рэзерваў для ўзнагароджвання найбольш актыўных класаў і вучняў.

Улік здадзенай сыварыны рабіла ЖКГ, удзел у конкурсе ўзялі 15 школ. За месяц яны сабралі 2400 кг пластыку. Адна толькі Паўстынская школа, якая заняла першае месца, сабрала 800 кг (паводле слоў старшыні раённага Савета, паўстынскія вучні вельмі хачелі атрымаць для сваёй школы музычны цэнтр, але перастараліся і... атрымалі камп'ютар). Шклянога бою сельскія школьнікі набылі 300 кг, поліэтылену — 350 кг, нават макулатуры, якая ва ўмовах конкурсу не агаворалася, сабралі 600 кг.

Гэты конкурс настолькі заахаліў дзяцей, што школы папрасілі працягваць яго і надалей. А ў вёсках нарэшце пазніклі горы поліэтыленавых бутэлек і іншага смецця.

— У ходзе правядзення конкурсу з 15-ці школ удзельніц у нас вылучыліся дзве групы — чатыры яўныя лідэры. Таму другое месца — паездку ў «Дудуткі» мы падзялілі паміж дзюма школамі.

Інга МІНДАЛЁВА.

Слуцкі раён.

ПЕРШЫЯ ВЫНІКІ МІКРАКРЭДЫТАЎ

У Столінскім раёне прайшла цэлая серыя сустрэч з сельскімі жыхарамі, галоўная мэта якіх — падвесці папярэднія вынікі мікракрэдытавання на гэты сельскагаспадарчы сезон, даведацца, як ацанілі ўдалоднікі ўласных падсобных гаспадарак такую магчымасць, ці патрэбна наогул мікракрэдытаванне. Дарэчы, само мікракрэдытаванне вядзецца Цэнтрам сельскага развіцця ў рамках праекта ПРААН «Павышэнне ўзроўню бяспекі чалавека на тэрыторыях, пацярпелых ад катастрофы на Чарнобыльскай АЭС».

Сустрэчы прайшлі ў вёсках Вялікае Малешава, Альгомель, Альшаны, Высокае, Велямічы, Белаваўша. Удзел у сустрэчах прымалі не толькі тыя, хто карыстаўся крэдытамі, але і проста зацікаўленыя.

У некаторых вёсках адразу былі выбраны члены крэдытных камісій, якія будуць на месцах працаваць з крэдытаатрымальнікамі, у некаторых толькі абмеркаваны кандыдатуры. Напрыклад, у Высокім жыхары выказаліся за тое, каб членаў крэдытнай камісіі нейкім чынам заахавваць. У Альшанах сустрэчка прайшла ажыўлена і цікава, хаця саміх крэдытаатрымальнікаў многія адгаворвалі браць пазыку, не верылі, што магчымыя такія ўмовы. Крэдытная камісія Белаваўшы выказала жаданне падзяліцца ўжо назапашаным вопытам па працы з насельніцтвам. Таксама ў гэтай вёсцы паднялі пытанне аб памяншэнні працэнтнай стаўкі па крэдытах для жыхароў Белаваўшы, паколькі няма ніякіх праблем з вяртаннем сродкаў — усё кантралюецца крэдытнай камісіяй.

Людзі засталіся задаволенымі спрощанай схемай атрымання крэдытаў, зручнасцю і хуткасцю. Таксама спадабалася дыялога аграман-кансультанта, які алекваў уласныя падсобныя гаспадаркі тых, хто атрымаў крэдыты. І на ўсіх сустрэчах прысутныя выказаліся за тое, што праграму мікракрэдытавання трэба развіваць.

Паднятыя жыхарамі раёна пытанні і прапановы былі абмеркаваны на сустрэчы з кіраўніком ЦБП № 11 ААТ «Парытэцбанк» (г. Столін) Аляксандрам Стоўбам. Ужо зараз ёсць ахвотныя ўзяць мікракрэдыт для развіцця падсобнай гаспадаркі на наступны сельскагаспадарчы сезон. Людзі просяць, каб была магчымасць адкрыць крэдытны лініі да 1 лістапада.

Татцяна СЕГЕН.

Филиал «Центр «Белтехинвентаризация»

❖ Оценка оборудования и транспортных средств
❖ Оценка недвижимости и сетей всех форм собственности
❖ Независимая строительная экспертиза

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ПРЕДПРИЯТИЯ КАК ИМУЩЕСТВЕННОГО КОМПЛЕКСА ОАО «ГОМЕЛЬСКИЙ ПОДШИПНИКОВЫЙ ЗАВОД»

№ лота	Наименование объекта	Адрес объектов продажи	Начальная цена продажи, бел. руб.	Сумма задатка, бел. руб.
1	Предприятие как имущественный комплекс ОАО «Гомельский подшипниковый завод» Краткая характеристика объекта: Имущественный комплекс ОАО «Гомельский подшипниковый завод» согласно перечню имущества и имущественных прав, входящих в состав ОАО «Гомельский подшипниковый завод» по состоянию на 01.01.2011 г., согласно изменениям зарегистрированным в Научно-производственном государственном республиканском унитарном предприятии «Национальное кадастровое агентство» (свидетельство о государственной регистрации № 2269 от 21.03.2011 г.)	г. Гомель, ул. Шевченко, 27	5 469 200 000	273 460 000
2	Помещение неустановленного назначения площадью 123,9 кв.м	г. Гомель, ул. Шевченко, 27	42 552 088	2 127 604
3	Помещение неустановленного назначения площадью 51,5 кв.м	г. Гомель, ул. Шевченко, 27	10 305 162	515 258

Продавец имущества: управляющий в деле о банкротстве ОАО «Гомельский подшипниковый завод», тел. 8 (0232) 71 34 62. Шаг аукционных торгов – 5%, возмещение затрат на организацию и проведение торгов оплачивает покупатель.

Срок подачи заявления, внесения задатка	До 17.00 09 сентября 2011 г. по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 46, оф. 2
Дата, время, место проведения аукциона	12 сентября 2011 г. в 11.00 по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 46, оф. 2 Гомельское областное управление филиала «Центр» Белтехинвентаризация»
Номер р/с для перечисления задатка	Р/с 3012000511012 в ЗАО «Центер Банк» ЦБУ 5, БИК 153001820, УНП 102353509
Условие продажи	С условиями – дополнительная информация по тел.: (8 0232) 75 06 61, 75 06 63 (факс)

Дополнительная информация по тел. (0232) 75 06 61, 75 06 63 (факс)

Филиал «Центр «Белтехинвентаризация»

❖ Оценка оборудования и транспортных средств
❖ Оценка недвижимости и сетей всех форм собственности
❖ Независимая строительная экспертиза

Извещает об отмене аукциона по продаже Здания «Производственный корпус» (инв. № 350/С-9761). Здание общей площадью 11100,2 кв.м, принадлежащего ОАО «Гомельское ПО «Кристалл», назначенного на 01 сентября 2011 г.

УВАЖАЕМЫЕ АКЦИОНЕРЫ ОАО «РАПС»

22 августа 2011 года СОСТОИТСЯ ВНЕОЧЕРЕДНОЕ ОБЩЕЕ СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ ОАО «Рапс»,

расположенного по адресу: Минская обл., Минский район, 223014, аг. Крупица. Собрание пройдет по адресу: Минская обл., Минский район, аг. Крупица, ул. Садовая, д. 20, административное здание ОАО «Рапс», первый этаж, актовый зал.

Повестка дня собрания:
1. О совершении крупной сделки с ОАО «Белагропромбанк».

С материалами, подготовленными к собранию, можно ознакомиться по адресу: Минская обл., Минский район, аг. Крупица, ул. Садовая, д. 20, ОАО «Рапс» (бухгалтерия) с 12 по 21 августа 2011 года (время работы с 14.00 до 16.00) либо 22 августа 2011 г. по месту проведения собрания.

Регистрация участников собрания с 10.00 до 11.00 по месту проведения собрания. Начало работы собрания — 22 августа 2011 г. в 11.00. Список акционеров для участия в собрании будет составлен по состоянию реестра на 15 августа 2011 года.

Для регистрации при себе иметь следующие документы: акционеру Общества — паспорт, представителю акционера — паспорт и доверенность, заверенную в установленном порядке!

Справки по тел.: 8 017 506 94 14, 8 017 506 93 41

УНП 600068480

МІНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ ЗМАГАЕЦА З П'ЯНСТВАМ

Да 23 жніўня Мінская вобласць будзе прымаць асаблівыя меры па прафілактыцы п'янства сярод моладзі.

Як паведамаў начальнік аддзялення інфармацыі і грамадскіх сувязяў УУС Мінаблвыканкама Аляксандр ДАЊІЛЬЧАНКА, па ініцыятыве Мінскай абласной міліцыі кіраўніцтва вобласці прадвядзе комплекс спецыяльных мерапрыемстваў па прафілактыцы п'янства ў моладзевым асяродку. Усе службы абласнога выканаўчага камітэта, органы мясцовай улады, дэпутаты і грамадскасць будуць скіраваны на высвятленне прычын і ўмоў алкагалізацыі моладзі, у тым ліку на выяўленне дарослых, якія ўцягваюць дзяцей і падлеткаў у правапарушэнні і антыграмадскія паводзіны.

Асабліва ўвага будзе надавацца аб'ектам гандлю, якія маюць ліцэнзію на права продажу алкагольных напояў і піва. Кіраўніцтва аблвыканкама дало ўказанне нават пры аднаразовым выяўленні выпадкаў рэалізацыі спіртнага падлеткам разглядаць пытанне аб прыпынку да

ўласнікаў гандлёвых аб'ектаў самых жорсткіх мер, аж да пазбаўлення ліцэнзіі. У клубах, на дыскатэках і нават пляжках сумесна з работнікамі міліцыі будуць працаваць урачы-наркологи, якія пры неабходнасці правядуць медыцынскі агляд для ўстаўлення факта ўжывання алкагольнага напоя, у тым ліку піва.

З пачатку года падлеткавая злачыннасць у Мінскай вобласці знізілася прыкладна на 20 працэнтаў, аднак праблема здзяйснення падлеткамі злачынстваў і правапарушэнняў у невярозным стане застаецца актуальнай: у кожным трэцім выпадку падобнае становіцца магчымым пасля папярэдняга злоўжывання. Кожнаму чацвёртаму затрыманаму за ўжыванне алкаголю няма і 16-ці.

Пра факты ўжывання падлеткамі алкагольных напояў або продажу спіртнага дзеянна можна паведамаць, у тым ліку ананімна, на бясплатны нумар «гарачай лініі» УУС Мінаблвыканкама: 8 801 100 51.

Святлана БАРЫСЕНКА.

МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ
РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15 ад 17 лютага 2009 года выдана Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Установа «Рэдакцыя газеты «Звязда»
Галоўны рэдактар НАРКЕВІЧ Уладзімір Барысенавіч.
Адказная за выпуск КАРПЕНКА Наталля.
Грамадскі савет: НАВІЦКІ Г.В., старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні; БАЙКОУ В.М., старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па дзяржаўным будаўніцтве, мясцовым самакіраванні і рэгламенце; АЦЯСАЎ А.Я., старшыня Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў; СЦЕПАНЕНКА А.М., адказны сакратар

Савета па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання пры Саваце Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь; ПРЭДКА С.У., старшыня Ваўкавыскага раённага Савета дэпутатаў Гродзенскай вобласці; МАКСІМЕНКА С.А., старшыня Азярыцка-Слабадскага сельскага Савета дэпутатаў.
АДРАС РЭДАКЦЫІ: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН: 292 21 03;
e-mail: info@zvzyazda.minsk.by
Газета адрэдавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларусь Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79.
Тыраж 33.380. **Нумар падпісаны ў** 19.30 10 жніўня 2011 года.

РАДДАР

ЗАДАЧА ДЗЯРЖ-АЎТАІНСПЕКЦЫІ — ПАСПРЫЯЦЬ, КАБ УДЗЕЛЬНИК ДАРОЖНАГА РУХУ СТРОГА ВЫКОНВАЎ УСЕ НОРМЫ І ПРАВИЛЫ, ЯКІЯ ЯМУ ПРАДПІСАНЫ

Удалося дасягнуць таго, што на большасці раней праблемных участках зараз мінімальна магчыма магчыма магчыма заторных сітуацый

Спецпраект газеты «Звезда» і Дзяржаўнай аўтамабільнай інспекцыі МУС Рэспублікі Беларусь

Васіль БУЛЬБЯНКОЎ, намеснік начальніка УДАІ МУС Рэспублікі Беларусь:

Кампетэнтна

«ЗАХАВАЦЬ ЖЫЦЦЁ І ЗДАРОЎЕ КОЖНАМУ, ХТО ЗАДЗЕЙНІЧАНЫ НА СЕЛЬСКОЙ НІВЕ...»

Супрацоўнікі ДАІ па-сапраўднаму перажываюць за тое, каб сабраць багаты ўраджай

Уборачная пара традыцыйна звязана з вялікім патокам транспарту як на палях і палетках сельскагаспадарчых прадпрыемстваў, так і на чыгуначных пераездах, дарогах мясцовага і рэспубліканскага значэння. Зразумела, што патрэбна вялікая ўвага за боку ўладальніка транспартных сродкаў і ўдзельнікаў дарожнага руху, каб захаваць парадка ў асяроддзі вадазцеляў і трактарыстаў і не дапусціць збоў і затрымак ва ўборцы хлебнай нівы.

Безумоўна, важная роля ў падтрымцы належнай вадазцельнасці дысцыпліны і адпаведнага тэхнічнага стану тэхнікі, што заздзейнічана ва ўборачнай кампаніі, адводзіцца Дзяржаўнай аўтамабільнай інспекцыі краіны, супрацоўнікі якой днём і ноччу нясуць службу па выкананні важнай задачы. Пра тое, як яна выконваецца і якія захады робяць «вартавыя дарогі» для забеспячэння дынамікі на палях, палетках і зернектах, карэспандэнт «Звядзі» вядзе гутарку з намеснікам начальніка УДАІ МУС Рэспублікі Беларусь, палкоўнікам міліцыі Васілём БУЛЬБЯНКОЎМ.

— Васіль Васільевіч, супрацоўнікі ДАІ справядліва могуць сябе лічыць паўнапраўнымі ўдзельнікамі ва ўборачнай кампаніі? — Разумею, што ваша пытанне з пэўным падтэкстам. Дык вось, калі без жартаў, то мы не протэндуем на лаўры перадавоў і пераможцаў ва ўборцы ўраджаю. Тым не менш, нельга не адзначыць, што асабовы склад Дзяржаўнай інспекцыі, асабліва

ў разгар барацьбы за кожную тону збожжа ці кармоў для жывёл, нацэлены на добрасумленнае выкананне кіраўнікамі сельскагаспадарчых арганізацый і прадпрыемстваў, вадазцельнасці і прадпрыемстваў, вадазцельнасці ўсіх патрабаванняў, якія неабходна свята выконваць. І усё дзеля таго, каб падтрымліваць усе аб'екты тэхніку ў рабочым рэжыме, а каб людзі, якія на ёй працуюць, адпаведным чынам па-сур'ёзнаму

ставіліся да даручанай справы. — Патрабаванні да хлеба-баўкіроўчых чымсці адпозніваюцца ад тых нормаў і правіл, якія павінны выконваць звычайныя аўтаматары? — Вялікай розніцы няма — ДАІ патрабуе ад кожнага выконваць правілы дарожнага руху. Да ўсяго, ва ўборачным працэсе існуе ямаляма сітуацыя, калі чалавек павінен строга выконваць тэхніку беспаспекі, каб не атрымаць калецтва ці не загнучу на вытворчасці. Зрэшты, папярэджанне такіх выпадкаў — не прафесійная абавязак Дзяржаўнай інспекцыі. Тым не менш нашы супрацоўнікі, калі выяўляюць у працоўных калектывы дзіўныя прадпрыемствы і інфармацыйны гутарак, імкнучыся дасканала дасягнуць да кожнага: як сябе трэба паводзіць у той ці іншай сітуацыі, калі можна выязджаць на лінію, а калі ні ў якім разе. Такія ж размовы вядуцца і з кіраўнікамі прадпрыемстваў і работнікамі сярэдняга звяна, якія, як правіла, найпрост адказваюць і за тэхнічны стан аграгата, і за людзей, што кожны дзень сядзяць за рулём камбайна, трактара ці аўтамабіля.

Дзякуючы нашым работнікам праведзена каля 4 тысяч абследаванняў транспартных сродкаў, прызначаных для перавозкі ўраджаю. Дык вось, амаль у 150 адзінак тэхнікі былі выяўлены такія дэфекты, што практычна ўсім было забаронена выязджаць за межы сваёй аўтапаркаў да выпраўлення няспраўнасцяў. За гэты час вынесена каля 300 прадпісанняў кіраўнікам сельскагаспадарчых і аўтамабільных партных прадпрыемстваў, больш за 600 камбайнаў, аўтамабіляў і трактароў абзначаны святлоадбівальнымі элементамі.

З улікам таго, што сельскагаспадарчыя палеткі адной гаспадаркі могуць быць размешчаны на розных бакі, напрыклад, алімпійскай трасы, часам без суправаджэння ДАІ сельскім працоўнікам перабрацца на другі бок дарогі праблема тычыцца. Дык вось, сёлета такіх «картажаў» было арганізавана больш за 500.

— Можна назваць найбольш папулярныя віды парушэнняў з боку працоўнікаў хлебнай нівы краіны? — Яны могуць быць самымі рознымі — усё, відаць, няма сэнсу пералічваць. Тым не менш, найбольш бачныя можна адзначыць. Напрыклад, з пачатку ўборачнай кампаніі з улікам першай дэкады жніўня парушэнняў ПДР, дапушчаных вадазцелямі сельскагаспадарчай тэхнікі і транспартных сродкаў, занятых перавозкай ураджаю, вылучана звыш 1300. Сярод парушэнняў — эксплуатацыя аўтамабіляў з няспраўнымі, выезд на лінію ў нецвярзным стане, кіраванне аўтамабілем без наяўнасці вадазцельскага пасведчання. Прыменены

былі адпаведныя санкцыі і да адказных асоб, якія не пакпаціліся, каб выезд на лінію транспартнага сродку быў адначасна яго неабходным тэхнічным станам, а шафёр, трактарыст ці камбайнер не былі стомленымі ці, яшчэ горш, падашча.

Праўда, яшчэ раз хочацца нагадаць, што наша мэта — не аштрафаваць чалавека ці пазбавіць магчымасці зарабіць лішні рубель у сямейны бюджэт на хлебнай ніве. Кожны чалавек адказвае як мінімум за сябе. А калі ён за рулём аўто ці камбайна, то ён яшчэ адказвае і за іншыя ўдзельнікі дарожнага руху. І задана Дзяржаўнай інспекцыі — паспрыяць, каб ён усеядоўна гэта і строга выконваў усё нормы і правілы, якія яму прадпісаны службовай інструкцыяй ці іншымі дакументамі.

БРАСЛАЎСКІЯ ДАРОЖНЫЯ МАТЫВЫ
Інспектары дарожна-патрульнай службы ДАІ Браслаўскага РАУС старшы лейтэнант Віктар Лапо і яго калега, малодшы лейтэнант Сяргей Капусцін сёння нясуць службу на скаржаным дзёх дарог: Браслаў — Паставы і Зямбін — Глыбокае — дзяржаўная мяжа з Латвійскай Рэспублікай. Гэты дарожны ўчастак, прызначаюцца афіцэры, даролі «гарачы». Асабліва гэта тычыцца вясенне-летняга перыяду, калі наводні не толькі з Беларусі, але і з бліжэйшага памежнага імкнечца на рыбалку ці азёрны адпачынак. У пятніцу і нядзелю — турыстычны пік. Што на звычайца, глядзі ва ўсе вочы. Праўда, як адзначаюць міліцыянеры, вадазцельнасці, што парушаць хуткасць рэжым ці небяспечна маневраваць — сабе даражы. Дастаткова аднаго паніравана паглядзі і ўзмаху жазла, што і доманструе старшы лейтэнант Віктар Лапо, каб асудзіць пын патэнцыйных «шумахераў». Ну а далей кажацца гутарка з парушальнікам. Калі чалавек дапусціць назначанае парушэнне ў першы раз, аб чым вельмі шкадуе, то можна абсыцца і папярэджаннем. У выпадку, калі перад супрацоўнікамі ДАІ парушальнік са стажам, то да яго прымяняюцца строгі меры, прадугледжаныя законам.

ВІЦЕБСК УЖО ЧАЦВЁРТЫ ГОД ЗАПАР — САМЫ БЯСПЕЧНЫ ГОРАД РЭСПУБЛІКІ.
Размова з начальнікам УДАІ УУС Віцебскага аблвыканкама Сяргеем МАТАРОНКАМ — у наступным спецыяльным выпуску.

НУ І НУ! НЕ — АЛКАГОЛЮ ЗА РУЛЁМ

Алкоголь і кіраванне транспартным сродкам — рэчы несумішальныя. Тым не менш, у штодзённых зводках ДАІ — дзясціці прыкладаў, калі людзі грэбуюць настольніым папярэджаннем не садзіцца за руль «пад мухам». Што з гэтага адбываецца — здагадацца няхайжа. Сутычкены з іншымі аўтамабілямі, збітыя пешаходзі і веласпедысты, зламыяны лесы ні ў чым не віватых людзей.

Статыстыка сталічнай ДАІ сведчыць, што за 7 месяцаў 2011 года на дарогах Мінска быў выяўлены і затрыманні 261 вадазцель, па віне якіх адбылося 33 дарожна-транспартныя здарэнні, у якіх 7 чалавек загінулі і 56 атрымала траўмы рознай ступені цяжкасці. У параўнанні з аналагічным перыядам мінулага года, які ні сума канстатаваць, лічбы выраслі. Яшчэ горш усведоміць тое, што многія гора-кіроўцы не толькі не робяць ніякіх вылічэнняў па тым, які трэпілі ў руці супрацоўнікаў ДАІ нападлітку, але могуць сесці пасля гэтага за руль аўтамабіля без вадазцельскага пасведчання, якое былі пазбавіліся.

Адзін з прыкладаў такой чалавечай бяздумнасці і абьякавасці да іншых — у Кастрычніцкага раёна сталіцы. Размова пра 28-гадовага індывідуальнага прадпрыемства, які супрацоўнікамі ДАІ неаднараза прыцягваўся да адміністрацыйнай адказнасці за кіраванне аўтамабілем у стане алкагольнага аг'янення, а таксама да крымінальнай адказнасці.

Паводле слоў старшага інспектара аддзела прапаганды АДАІ Кастрычніцкага РАУС г. Мінска старшага лейтэнанта міліцыі Віктарыі Царук, у пачатку красавіка гэтага года «бяспрашны» кіроўца ўжо быў злоўлены падашча за рулём, за што былі пазбавіліся праваў на тры гады. Праўда, зусім хутка ён зноў сеў за руль і здзейсніў ДТЗ, а з месца аварыі пількі. Але і гэта не спыніла «шумахера». У пачатку ліпеня супрацоўнікі Дзяржаўнай інспекцыі зноў выявілі гэты «экзэмпляр» у аўтамабільнай пількі. І зноў чалавек аказаўся нападлітку. Як вынік — завязненне крымінальнай справы. І ўжо знаходзіцца пад следствам, «няўрымлівы» мужчына зноў садзіцца за руль аўтамабіля пількім і здзяйсняе дарожна-транспартнае здарэнне. Па гэтым факце, заключае Віктарыя Царук, вядзецца разбор.

Відавочна, што вывад у гэтай гісторыі можа быць адзін — больш суровае пакаранне за яздзду пад градушам. А для тых, хто папаўса паўторна па гэтай прычыне, да яшчэ з такой «герачнай» бяграфіяй, — пазабавіненне вадазцельскага праваў і канфіскацыя аўтамабіля. Тады, можна не сумнявацца, такіх «смелых і бяспрашных» на дарозе не будзе.

улічак у забароненых месцах і раней з дапамогай розных хітрыкаў маглі пазбегнуць эвакуацыі, апошнім часам усё часцей знаходзяць аўто на штрафстанках. Чым пагражае гэта кіроўцам, які пазбегнуць эвакуацыі, а таксама аб праблемных месцах раёна, дзе цэнтральная магістраль — праспект Дзяржынскага — ужо не першы год зачыняе метрабудуальнікамі, мы пагутарылі з начальнікам аддзела ДАІ Маскоўскага РАУС г. Мінска Станіславам КРАСУЦКІМ.

— На 1 ліпеня гэтага года ў Маскоўскім раёне зарэгістравана больш за 90 тысяч адзінак аўтатранспарту, — гаворыць Станіслаў Георгіевіч. Па гэтым паказчыку мы на другім месцы пасля Французскага раёна. У 2008 годзе пачалося будаўніцтва новых станцый метрапалітэна, і таму ў нас перакрыта асноўная артыярыя нашага раёна — праспект Дзяржынскага. Ён з'яўляў мікрараён Мінскаўка і Паўднёвы Запад, дзе прахывае каля 200 тысяч мінчан, з цэнтрам горада.

Усёў транспарт пайшоў на вуліцах спальных раёнаў: па праспекце газеты «Звезда», праспекце газеты «Праўда», праспекце Любімава, вуліцы Чыгуначнай. У 2009 годзе была адкрытая вуліца Брыля, якая спалучае вуліцу Алігавая з вуліцай Гуркога. Гэта дадо магчымасць адтоку транспарту з боку Паўднёвага Захаду і Мінскаўкі. Але адной з самых праблемных магістральных застаетца вуліца Чыгуначная. Па сваіх тэхнічных характарыстыках яна не павінна ўмя-

Станіслаў КРАСУЦКІ, начальнік АДАІ Маскоўскага раёна г. Мінска: «Падчас эвакуацыі ні марка аўтамабіля, ні асоба ўладальніка не мае значэння»

што на большасці раней праблемных участкаў зараз мінімальна магчыма магчыма заторных сітуацый.

— Станіслаў Георгіевіч, вядома, што нашым і кіроўцам, і пешаходам не халае культуры, калі паруюцца з краінамі Еўропы, дзе пешаход не кідаюцца пад колы, а кіроўцы спыняюцца, калі пешаход яшчэ на тратуары... — За 16 гадоў, што я працую ў Дзяржаўнай інспекцыі, змянілася шмат і ў культуры нашых удзельнікаў дарожнага руху. Яшчэ дзясціці гадоў таму пешаходзі на нерэгуляваных пераходах не пралукаў ніхто. Перайсці вуліцу было немагчыма: кіроўцы сігналамі і не пралукаў. Сёння ў Мінску 90 адсоткаў кіроўцаў спыняюцца перад пешаходамі. Людзі часцей кіраюцца ідэяй паштохадных пераходаў. У той жа час і мы прыцягваем да адказнасці пешаходаў, якія пераходзяць вуліцу ва неўстаноўленых месцах. З лютага сёлета года штраф складае 35 тысяч, да гэтага быў 3,5 тысячы. Гэта істотны ўдар па кашальку. За 6 месяцаў у Маскоўскім раёне аштрафавана 2 904 пешаходзі. Есць і такія катэгорыя парушальнікаў, якія нецвярзныя пешаходзі. Для іх штраф — ад трых базавых велічынь (ад 105 тысяч). За паўгода мы аштрафавалі 180 нецвярзных пешаходзі. Пакарана штрафам 2 589 кіроўцаў, якія не пралукаў пешаходаў.

— У мінулыя месяцы ў Мінску з'явіліся новыя эвакуатары... што на большасці раней праблемных участкаў зараз мінімальна магчыма магчыма заторных сітуацый.

— Што робіць ДАІ для таго, каб аблегчыць жыццё аўтамабілістаў і арганізаваць дарожны рух найбольш аптымальна? — Адрасу пасля закрыцця праекта Дзяржынскага адным з пачатковых небяспечных месцаў стаў праспект газеты «Звезда». Там пастаянна здараліся наездзі на пешаходаў на нерэгуляваных пешаходных пераходах. Мы ініцыявалі ўстаноўку штучных няроўнасцяў, зніжкуючы гэтакім далася дасягнуць звычайна аварыянасці. Сёлета мы змянілі рэжым работы святлафорных аб'ектаў. Гэта дадо магчымасць кіроўцам бесперашкодна, з найменшымі затратамі часу пераходзіць складаныя ўчасткі. Нам дапамагала гарадское ДАІ, а таксама выкладчыкі і супрацоўнікі кафедры арганізацыі дарожнага руху БНТУ, якія адасочвалі рух транспарту, асабліва ў часы пік. Удалося дасягнуць таго,

якае такую колькасць транспарту, якія зараз па ёй праходзіць.

— Што робіць ДАІ для таго, каб аблегчыць жыццё аўтамабілістаў і арганізаваць дарожны рух найбольш аптымальна? — Адрасу пасля закрыцця праекта Дзяржынскага адным з пачатковых небяспечных месцаў стаў праспект газеты «Звезда». Там пастаянна здараліся наездзі на пешаходаў на нерэгуляваных пешаходных пераходах. Мы ініцыявалі ўстаноўку штучных няроўнасцяў, зніжкуючы гэтакім далася дасягнуць звычайна аварыянасці. Сёлета мы змянілі рэжым работы святлафорных аб'ектаў. Гэта дадо магчымасць кіроўцам бесперашкодна, з найменшымі затратамі часу пераходзіць складаныя ўчасткі. Нам дапамагала гарадское ДАІ, а таксама выкладчыкі і супрацоўнікі кафедры арганізацыі дарожнага руху БНТУ, якія адасочвалі рух транспарту, асабліва ў часы пік. Удалося дасягнуць таго,

што на большасці раней праблемных участкаў зараз мінімальна магчыма магчыма заторных сітуацый.

— Станіслаў Георгіевіч, вядома, што нашым і кіроўцам, і пешаходам не халае культуры, калі паруюцца з краінамі Еўропы, дзе пешаход не кідаюцца пад колы, а кіроўцы спыняюцца, калі пешаход яшчэ на тратуары... — За 16 гадоў, што я працую ў Дзяржаўнай інспекцыі, змянілася шмат і ў культуры нашых удзельнікаў дарожнага руху. Яшчэ дзясціці гадоў таму пешаходзі на нерэгуляваных пераходах не пралукаў ніхто. Перайсці вуліцу было немагчыма: кіроўцы сігналамі і не пралукаў. Сёння ў Мінску 90 адсоткаў кіроўцаў спыняюцца перад пешаходамі. Людзі часцей кіраюцца ідэяй паштохадных пераходаў. У той жа час і мы прыцягваем да адказнасці пешаходаў, якія пераходзяць вуліцу ва неўстаноўленых месцах. З лютага сёлета года штраф складае 35 тысяч, да гэтага быў 3,5 тысячы. Гэта істотны ўдар па кашальку. За 6 месяцаў у Маскоўскім раёне аштрафавана 2 904 пешаходзі. Есць і такія катэгорыя парушальнікаў, якія нецвярзныя пешаходзі. Для іх штраф — ад трых базавых велічынь (ад 105 тысяч). За паўгода мы аштрафавалі 180 нецвярзных пешаходзі. Пакарана штрафам 2 589 кіроўцаў, якія не пралукаў пешаходаў.

— У мінулыя месяцы ў Мінску з'явіліся новыя эвакуатары... што на большасці раней праблемных участкаў зараз мінімальна магчыма магчыма заторных сітуацый.

— Станіслаў Георгіевіч, вядома, што нашым і кіроўцам, і пешаходам не халае культуры, калі паруюцца з краінамі Еўропы, дзе пешаход не кідаюцца пад колы, а кіроўцы спыняюцца, калі пешаход яшчэ на тратуары... — За 16 гадоў, што я працую ў Дзяржаўнай інспекцыі, змянілася шмат і ў культуры нашых удзельнікаў дарожнага руху. Яшчэ дзясціці гадоў таму пешаходзі на нерэгуляваных пераходах не пралукаў ніхто. Перайсці вуліцу было немагчыма: кіроўцы сігналамі і не пралукаў. Сёння ў Мінску 90 адсоткаў кіроўцаў спыняюцца перад пешаходамі. Людзі часцей кіраюцца ідэяй паштохадных пераходаў. У той жа час і мы прыцягваем да адказнасці пешаходаў, якія пераходзяць вуліцу ва неўстаноўленых месцах. З лютага сёлета года штраф складае 35 тысяч, да гэтага быў 3,5 тысячы. Гэта істотны ўдар па кашальку. За 6 месяцаў у Маскоўскім раёне аштрафавана 2 904 пешаходзі. Есць і такія катэгорыя парушальнікаў, якія нецвярзныя пешаходзі. Для іх штраф — ад трых базавых велічынь (ад 105 тысяч). За паўгода мы аштрафавалі 180 нецвярзных пешаходзі. Пакарана штрафам 2 589 кіроўцаў, якія не пралукаў пешаходаў.

— У мінулыя месяцы ў Мінску з'явіліся новыя эвакуатары... што на большасці раней праблемных участкаў зараз мінімальна магчыма магчыма заторных сітуацый.

паставіць на штрафпільцоўку? Яны важыць больш за 2 тоны!» Калі мы паказалі відэаздымкі зарэгістраванага аўтамабіля, незалежна ад маркі і вагі. У цэнтры нашага горада пры наяўнасці стаянак, у прыватнасці ў падземным цэнтры «Сталіца», побач з гасцінцай «Мінск», на вуліцы Берасана, аўтамабільнікі не аб'яжарваюць сябе пазвадка на паркуючы і заргушчваюць вуліцы Мяснікова, Берасана, Клары Цэткін, Сявечку, дазваляюць сабе пакідаць машыны ў тым ліку і на тратуары. За гэта часта знікаюць такія сітуацыі, што грузавая машына не можа па'ехаць і разгрузіцца. Мы ініцыявалі «Гаррам-аўтадар» адрасу падапілі і пачалі карыстацца эвакуатарамі.

— Што гэта дае Дзяржаўнай інспекцыі? Цяпер не вы шукае кіроўцаў, а яны за вагі баяцца? — У нас няма планаў, у тым ліку і па эвакуацыі. Мы павінны інспектаваць і адсочваць парушэнні правілаў дарожнага руху. Калі чалавек парушае, ён павінен адчуваць непалабнасць пакарання. Раней кіроўцы на ручнік машыну ставілі, у бардзюр упраліся прызрэчнімі коламі, каб не маглі іх выцягнуць. Эвакуатары з поўнай пагруквай могуць іх выцягнуць з любога месца.

— Дарэгі аўтамабілісты таксама эвакуіруюць? — Зусім ндаўна забралі аўтамабіль — «Мерседэс СLS». Уладальнік быў здзіўлены і шкарываў: «Як вы здолелі маю машыну

паставіць на штрафпільцоўку? Яны важыць больш за 2 тоны!» Калі мы паказалі відэаздымкі зарэгістраванага аўтамабіля, незалежна ад маркі і вагі. У цэнтры нашага горада пры наяўнасці стаянак, у прыватнасці ў падземным цэнтры «Сталіца», побач з гасцінцай «Мінск», на вуліцы Берасана, аўтамабільнікі не аб'яжарваюць сябе пазвадка на паркуючы і заргушчваюць вуліцы Мяснікова, Берасана, Клары Цэткін, Сявечку, дазваляюць сабе пакідаць машыны ў тым ліку і на тратуары. За гэта часта знікаюць такія сітуацыі, што грузавая машына не можа па'ехаць і разгрузіцца. Мы ініцыявалі «Гаррам-аўтадар» адрасу падапілі і пачалі карыстацца эвакуатарамі.

— Што гэта дае Дзяржаўнай інспекцыі? Цяпер не вы шукае кіроўцаў, а яны за вагі баяцца? — У нас няма планаў, у тым ліку і па эвакуацыі. Мы павінны інспектаваць і адсочваць парушэнні правілаў дарожнага руху. Калі чалавек парушае, ён павінен адчуваць непалабнасць пакарання. Раней кіроўцы на ручнік машыну ставілі, у бардзюр упраліся прызрэчнімі коламі, каб не маглі іх выцягнуць. Эвакуатары з поўнай пагруквай могуць іх выцягнуць з любога месца.

— Дарэгі аўтамабілісты таксама эвакуіруюць? — Зусім ндаўна забралі аўтамабіль — «Мерседэс СLS». Уладальнік быў здзіўлены і шкарываў: «Як вы здолелі маю машыну

Дзівячы адпачынак ЗРОБІМ ЛЕТА БЯСПЕЧНЫМ

У супрацоўнікаў Дзяржаўнай інспекцыі Мінскага аблвыканкама свой асаблівы падыход да дзясціці. Заклапочаныя павышаным дзівячым траўматызмам на дарозе, яны рапрацавалі цэлы шэраг мерапрыемстваў для прафілактыкі ДТЗ з удзелам непаўналетніх. Аднак сур'ёзныя людзі ў пагонах замест строга гутарак па правілах дарожнага руху і сухіх папярэджанняў выбралі іншы шлях да сэрца маленькіх удзельнікаў дарожнага руху. Канцэртны, віктарыны, пазнавальныя фільмы і, вядома ж, падарункі — адны з галоўных кампанентаў акцыі «Бяспечнае лета», якая прайшла ў рамках праграмы «Узаемапагадненне» ў летнім лагеры «Чайка» Стаўбцоўскага раёна.

Падобныя мерапрыемствы супрацоўнікамі ДАІ праводзіцца штогод у перыяд летніх канікул, асабліва ў іх заключны перыяд, калі дзясціці вяртаюцца ў горад ад бабуні і дзядуль, з летнікаў і санаторыяў, і дарогу зноў становяцца месцамі павышай небяспечнасці. Для таго, каб растлумачыць дзясціці, якія ДТЗ здараюцца менавіта па іх віне і што можна зрабіць, каб прадухіліць небяспечныя выпадкі, супрацоўнікі ДАІ самі кожнае лета вядуць асабліва да юных удзельнікаў дарожнага руху і імкнучыся рознымі спосабамі дасягнуць асноўных правілаў паводзінаў на праезнай частцы.

Акцыя «Бяспечнае лета» ў «Чайцы» пачалася з прагляду фільма «Добрыя дарогі дзясціцтва». Дзясціці з задавальненнем паглыбіліся ў гісторыю узнікнення правіл дарожнага руху і з яшчэ большым запалам адказвалі на пытанні віктарыны на веданне правіл дарожнага руху. Юных знаўцаў, якія было ад 6 да 14 гадоў, не паставілі ў тупік нават пытанні пра гужавыя павозкі. Шчырае захапленне ў дзясціці выклікаў сапраўдны рэгулюючы, які з'явіўся на сцэне: інспектар ДАІ, узброены жэзлам, наглядна прадэманстраваў сігналы, якія юныя пешаходзі павінны запамінаць раз і назаўжды. На дзіва, хлопчыкі і дзясцічкі арыентаваліся ў сігналы і правільна адказвалі на пытанні. Адкуль такія веды, пацвікавалі ў неспасрэдных удзельнікаў віктарыны.

— Мама кожны дзень чытае мне і малодшаму брату, якому пяць гадоў, кнігу па правілах дарожнага руху. Там шмат момантаў і тлумачэнняў. Таму я магу быць асабліва чыжасцуй арыентавацца на дарогах майго горада, — паведманна адзначыла чалавечка Даша Гарбачэвіч з Салігорска. — Я вельмі рада, што сёння ў нас у лагеры такое мерапрыемства. Мае бацькі не раз наказвалі, што я павінна ведаць асноўныя правілы дарожнага руху. Гэта мой абавязак, бо жыву ў вялікім горадзе.

А Ў НАС

У Брэсце акцыя «Вольная паркоўка» будзе праходзіць у найбольш «папулярных» у аўтамабілістаў месцах — найперш на стаянках каля паліклінікі і буйных магазінаў.

— Часта вадазцельні паруюцца правілы паркоўкі, ставячы машыну на месцы для аўтамабіляў інвалідаў, праз сваю ляноту, — расказаў «Звядзе» старшы інспектар аддзела агітацыі і прапаганды ДАІ УУС Брэсцкага аблвыканкама Сяргей ЮРАШЭВІЧ. — Звычайна гэтыя паркоўкачыя месцы адны з першых на стаянках. І людзі проста лянуюцца шукаць сабе іншае месца. Вядома, гэта не можа служыць апраўданнем.

Дзясціці прышколенага летніка школы № 9 павылі на экскурсіі ў супрацоўнікаў аддзела агітацыі і прапаганды ДАІ УУС Віцебскага аблвыканкама. Экскурсіі прайшла ў межах акцыі «Бяспечнае лета», якая ладзіцца ва ўсіх аддзяленнях ДАІ Беларусі. Паводле слоў інспектара аддзела агітацыі і прапаганды ДАІ УУС Віцебскага аблвыканкама Дзіны ШАУЧЭНКА, пасля наведавання ДАІ дзясціці напісалі сачыненне на тэму «Бяспечнае лета».

— Асноўная мэта акцыі — прафілактыка дзіцячага траўматызму на дарогах. Дзясціці раздвалі свае творы кіроўцам, просячы такім чынам вадазцельцаў працягнуць большую пільнасць падчас руху па горадзе.

Супрацоўнікі ДАІ УУС Гомельскага аблвыканкама падчас акцыі «Бяспечнае лета» самі наведалі дзясціцаў садкі і аздараўленчыя лагеры, дзе чарговы раз нагадалі дзясціцім пра важнасць выканання правіл дарожнага руху.

Акцыя распачалася 25 ліпеня і працягваецца да сёння, — патлумачыла «Звядзе» інспектар аддзела агітацыі і прапаганды ДАІ УУС Гомельскага аблвыканкама Кацярына РАДЗІВОНАВА. — Жнівень — асабліва небяспечны месяц, калі дзясціці вяртаюцца з лагераў і з адпачынку ў бабуні. Дзясціці адвучаюць ад інтэнсіўнасці руху на дарогах і забываюць пра яе неб

ЗАВОД-ГІГАНТ ПРАЦУЕ, ЗАВОД-ГІГАНТ БУДУЕЦЦА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)
Гэта не проста словы.

Аднак больш канкрэтна прадставім Мікалая Мікалаевіча Дудыку. З «Крычаўцэментнашыферам» звязана практычна ўсё яго жыццё (варта ўдакладніць: тут жа працаваў і свой час і яго бацькі). Пачынаў слесарам, пасля заканчэння Беларускага політэхнічнага інстытута (ранейшая назва цяперашняга БНТУ) — працаваў майстарам, механікам цэха, начальнікам цэха, намеснікам дырэктара, галоўным інжынерам; з 1998 года — генеральны дырэктар. Адным словам, ведае сваю даволі класіфікацыю вытворчасці ад вінца да вінца. У 2005 годзе названы ў Магілёўскай вобласці «Чалавекам года».

З цяперашнім генеральным дырэктарам спецыяльна прадпрыемства ў многім звязваюць і цяперашні, за апошнія 10-годдзе, уздым вытворчасці. Вось, напэўна, найбольш цікавая характарыстыка цяперашняга кіраўніка: «Да яго прызначэння на пасаду мы хадзілі па тэрыторыі свайго прадпрыемства пасля дажджу ў ботах. Пасля вялікага дажджу нам маглі спатрэбіцца нават рыбачкія боты, а цяпер ходзім у туфлях...».

Раней мы ўжо захапляліся квеценню маляўнічых кветкавых плантацый каля заводакіраўніцтва прадпрыемства. Амаль такія ж плантацыі, кветкавыя астраўкі і куточки ды пышныя алеі на прадпрыемстве — паўсюдна.

— Гэта не проста дзеля таго, каб не падумалі, што ў нас тут, маўляў, і пыл, і бруд, — кажа намеснік генеральнага дырэктара па ідэалагічнай рабоце, кадрах і сацыяльных пытаннях Сяргей Чаусаў. — І не проста дзеля самой прыгажосці, хоць прыгажосць — гэта таксама вельмі важна. Гэта — дзеля самога чалавека; гэта — тая ж культура вытворчасці. Вось кажучы: сустракаюць па адзенні... Нездарма так кажучы: знешні выгляд многа значыць, у тым ліку і для прадпрыемства. Да нас многа хто прыязджае, прычым і замежныя госці. І нам не сорамна паказаць сваё прадпрыемства...

За гэтым прыябным знешнім абліччам на прадпрыемстве ўважліва сочаць; у пятніцу пасля абеду для работнікаў практычна ўсіх службаў і аддзелаў — гаспадарчы дзень: даглядаюць свае кветкі і расліны, поліць, абразаюць і г.д. А тэрыторыя прадпрыемства, дарэчы, складае 80 гектараў, і ўся яна, адпаведна, падзелена паміж службаў і аддзелаў. Бетоннае пакрыццё нават чысціць спецыяльны пыласос... Тут створана камісія па добраўпарадкаванні, якая падводзіць вынікі адпаведнага спаборніцтва паміж падраздзяленнямі (з узнагароджаннем лепшых), уносіць пэўныя прапановы і г.д. Застаецца дадаць: прадпрыемства «Крычаўцэментнашыфер» неаднаразова станаўлілася пераможцам абласнога конкурсу па азеляненні і добраўпарадкаванні тэрыторыі, а таксама прызёрам рэспубліканскага.

Увогуле, у дзейнасці прадпрыемства вельмі важнае месца займаюць пытанні экалогіі ў цэлым. Тут створаны спецыяльны аддзел — кіравання навакольным асяроддзем, які трымае пытанні яго аховы пад сваім жорсткім кантролем. Дастаткова сказаць, што ніводнае тэхналагічнае пытанне не праходзіць без узгаднення і без адпаведнай візы гэтага аддзела. Аддзел правярае нават усё тое, што прадпрыемства вывозіць на палігон як адходы вытворчасці. Ну, а, скажам, чысціні паветра ў зоне дзейнасці прадпрыемства — увогуле, — самая пільная ўвага. Ды інакш і нельга: побач жа горад, пасляк цэментнікаў, а галоўнае — сам дырэктар жыве тут жа, побач, і ў выпадку чаго спытае па ўсёй строгаці. Прадпрыемства «Крычаўцэментнашыфер» першым у галіне атрымала экалагічны сертыфікат і штогод пацвярджае яго дзейнасць.

Тут жа варта дадаць: на прадпрыемстве сертыфікаваны таксама сістэма менеджменту якасці і сістэма аховы працы.

лі кладзюць шыфер на дах, не заганыць праз яго цвікі малатком — адразу прасвідруйце ў ім адтуліны, падкладзіце пад цвікі гумавыя пракладкі; пажадана таксама класці пад шыфер шчыльныя (а не праз адну) латы, а на іх — руберойд. І тады будзе ваш шыферны дах надзейны і амаль што вечны.

На «Крычаўцэментнашыферы» выйшлі на магутнасць 1,5 мільёна тон цэменту за год. А ўжо адносна хутка тут павінны вырабіць 3,3 мільёна тон... Кіламетраў за 5 ад завода, там, дзе яшчэ не так даўно стаяў лес, разгорнута маштабная будоўля. Тут намечана стварыць новую вытворчасць, магутнасць якой, згодна з праектам, павінна склацца 1,8 мільёна тон цэменту ў год. Прычым на гэтай вытворчасці прадугледжана прыняццёва іншая тэхналогія атрымання цэменту — сухім спосабам. Нас з гэтай вытворчасцю пазнаёміў намеснік генеральнага дырэктара па будаўніцтве, начальнік

Прадпрыемства «Крычаўцэментнашыфер» мае нацыянальныя і расійскія сертыфікаты адпаведнасці на портландцэмент марак ПЦ 500-Д0, ПЦ 400-Д20, ПЦ 500-Д20, ПЦ 400-Д20-Н, ПЦ 500-Д0-Н, ПЦ 500-Д20-Н, ПЦ 550-Д0; шлакапортландцэмент маркі ШПЦ 400; портландцэмент з мінеральнымі дабаўкамі марак ЦЕМ II/A-II 2, 5Н, ЦЕМ II/A-K (Ш-И) 32,5Н. Рэспубліканскім унітарным прадпрыемствам «Будтэхнорм» таксама выдадзены і зарэгістраваны ў Нацыянальнай сістэме сертыфікацыі сертыфікаты на лісты (шыфер) азбестацэментныя хвалепадобныя, плоскія і з палімерным пакрыццём. У 2000 годзе прадпрыемства атрымала польскі сертыфікат адпаведнасці на портландцэмент марак СЕМ I 42,5N, СЕМ II A-S 32,5N ад Кракаўскага інстытута мінеральных будаўнічых матэрыялаў IMMB; у 2001 годзе Літоўскі цэнтр па сертыфікацыі будаўнічай прадукцыі выдаў сертыфікат на портландцэмент марак СЕМ I 42,5N, СЕМ II A-S 32,5N, СЕМ II/B-S 32,25N, СЕМ II A=S 42,5N, СЕМ ВВ/A-LL 42,5N, СЕМ ВВ/A-A-M (S-L) 32,5N. Гэтыя афіцыйныя пасведчанні даюць прадпрыемству права маркіраваць цэмент еўрапейскім знакам «СЕ», які засведчвае адпаведнасць прадукту патрабаванням усіх дырэктыв ЕС.

моўна ўказвае на дакладна вызначаную перспектыву. І няхай гэтая перспектыва для новай вытворчасці, для прадпрыемства «Крычаўцэментнашыфер» у цэлым, увогуле, заўжды будзе бяскмарнай.

А на заключэнне прывітальнае слова ад генеральнага дырэктара «Крычаўцэментнашыфера» Мікалая Дудыкі з нагоды прафесійнага свята — Дня будаўніка.

устаноўлена кітайскае ж абсталяванне, за кітайцамі — таксама мантаж і наладка гэтага абсталявання. Новая вытворчасць павінна быць запушчана ў красавіку наступнага года.

Адпаведна, будоўля ідзе хуткімі тэмпамі. На ёй задзейнічаны больш за тысячы чалавек, звыш 150 адзінак тэхнікі, каля 30 розных будаўніча-мантажных арганізацый краіны; генеральны падрачык — Салігорскі будаўнічы трэст № 3. На момант наведвання будаўнічай пляцоўкі тут ужо былі ўзведзены многія аб'екты, энергетыкі цягнулі сюды сваю лінію. Рыхтаваўся да эксплуатацыі мелава кар'ер, побач з якім і ўзводзіцца завод. Каля

хутка павінна паўстаць новая невялікая чыгуначная станцыя Міхевічаў, прызначаная спецыяльна для абслугоўвання новай цэментнай вытворчасці.

І яшчэ адзін немалаважны момант для характарыстыкі новай вытворчасці, які, дарэчы, выклікае пэўную заклапочанасць у спецыялістаў: яна павінна працаваць на вугалі, што, зразумела, прынясе дадатковыя клопаты.

Аднак, як бы там ні было, праект прайшоў адпаведную экспертызу, завод узводзіцца. І, як выказаўся Леанід Скроцкі, гэта будзе «завод-прыгажун». Безумоўна, з цягам часу асвоўваць на «Крычаўцэментнашыферы» і зусім новую для іх тэхналогію; галоўнае — каб абсталяванне працавала надзейна. Пра тое ж, што новая вытворчая пляцоўка пад Крычавам ужо няблага абжытая, сведчаць, можа, не столькі ўзведзеныя на ёй вытворчыя аб'екты, колькі належным чынам абсталяваны тут аўтобусны прыпынак. Гэты факт, напэўна, найбольш краса-

НА ЗДЫМКАХ:

1. Цэмент адпраўляецца спажывацам. На здымку грузчык Мікалай ЛАСЯКОЎ.
2. Калектыв прадпрыемства мае шматлікія ўзнагароды за сваю прадукцыю.
3. Намеснік генеральнага дырэктара, начальнік ўпраўлення па рэзальцатываў праекта Леанід СКАРОЦКІ.
4. На будаўніцтве новай вытворчасці.
5. Намеснік генеральнага дырэктара па ідэалагічнай рабоце, кадрах і сацыяльных пытаннях Сяргей ЧАУСАЎ.
6. Гаспадыня цэха здароўя Тацяна СІВАКОВА.
7. Новабудоўля крычаўскага прадпрыемства з кітайскім адзеннем.
8. Намеснік начальніка аддзела маркетынгу Віталь КІСЛЯЎ.
9. На ўчастку палімернага пакрыцця шыферу: Віктар СТАРАВОЙТАЎ, Дзяснін РАКЧОЎІЧ і Яўген ЛАМАНАЎ.
10. Тэрыторыя самога прадпрыемства і вакол яго буйна квеценню.

Фота Марыі ЖЫЛІНСКАЙ.

Для працаўнікоў прадпрыемства «Крычаўцэментнашыфер» не існуе такіх паняццяў, як прадукцыя I, II ці III гатункаў. Для іх ёсць толькі адно паняцце — вырабы высокай якасці.

НАШ АДРАС:
213500, Магілёўская вобласць, г. Крычаў, вул. Зелёная, 4.
Адрас маркетынгу: + 375 (2241) 58 5 71.
Прыёмная: + 375 (2241) 58 4 96.
Адрас збыту: + 375 (2241) 58 4 94.
Адрас ВЭС: + 375 (2241) 58 6 80.
Тэл./факс: + 375 (2241) 58 0 41.
www.ksch.by, ksch@ksch.by